

پاسخ‌نامه

فارغ التحصیلان انسانی

(۲ آذر ماه ۱۳۹۷)

بنیاد علمی آموزشی قلم‌چی (وقف عام)

دفتر مرکزی: خیابان انقلاب بین صبا و فلسطین پلاک ۹۲۳ - بنیاد علمی آموزشی قلم‌چی (وقف عام) ۶۴۶۳-۰۲۱

«تمام دارایی‌ها و درآمدهای بنیاد علمی آموزشی قلم‌چی وقف عام است بر گسترش دانش و آموزش»

پدید آورندگان آزمون

گزینشگران و ویراستاران

نام درس	گزینشگر	مسئول درس	ویراستاران علمی
زبان و ادبیات فارسی	حنیف افخمی ستوده	صبرا رضایی	نسترن راستگو، حدیثه هاشمی، مرتضی منشاری
عربی	محمدصادق محسنی	محمدصادق محسنی	درویشعلی ابراهیمی
دین و زندگی	محمد رضا فرهنگیان	علی اسدی	محبوبه اعتصام، فاطمه ملکی، سکینه گلشنی
زبان انگلیسی	نسترن راستگو	نسترن راستگو	امیرحسین بلوری، طراوت سروری، سپیده عرب
ریاضی پایه (سال چهارم)	محمد بحیرایی	محمد بحیرایی	مهسا عفتی، فاطمه فهیمیان، مهدی ملارمضانی
ریاضی (۱)	محمد بحیرایی	محمد بحیرایی	مهسا عفتی، فاطمه فهیمیان، مهدی ملارمضانی
آمار و مدل سازی	محمد بحیرایی	محمد بحیرایی	مهسا عفتی، فاطمه فهیمیان، مهدی ملارمضانی
اقتصاد	فاطمه فهیمیان	فاطمه فهیمیان	مهسا عفتی
ادبیات فارسی سال چهارم	نسرین حق پرست	نسرین حق پرست	محمد ابراهیم مازنی
آرایه های ادبی	حمید محدثی	حمید محدثی	مرتضی منشاری
تاریخ ادبیات ایران و جهان (۱)	فرهاد علی نژاد	فرهاد علی نژاد	مرتضی منشاری
تاریخ ادبیات ایران و جهان (۲)	فرهاد علی نژاد	فرهاد علی نژاد	مرتضی منشاری
عربی سال چهارم	محمدصادق محسنی	محمدصادق محسنی	درویشعلی ابراهیمی
تاریخ شناسی	میلاد هوشیار	میلاد هوشیار	محمد ابراهیم مازنی
جغرافیای سال چهارم	محمدعلی خطیبی	محمدعلی خطیبی	محمد ابراهیم مازنی
تاریخ ایران و جهان (۱)	میلاد هوشیار	میلاد هوشیار	محمد ابراهیم مازنی
جغرافیای (۱)	محمدعلی خطیبی	محمدعلی خطیبی	محمد ابراهیم مازنی
علوم اجتماعی	ارغوان عبدالملکی	ارغوان عبدالملکی	محمد ابراهیم مازنی
فلسفه ی سال چهارم	موسی اکبری	موسی اکبری	علیرضا احمدی، فرهاد علی نژاد
منطق و فلسفه ی سال سوم	موسی اکبری	موسی اکبری	علیرضا احمدی، فرهاد علی نژاد
روان شناسی	مهسا عفتی	مهسا عفتی	فرهاد علی نژاد

گروه فنی و تولید

مدیر گروه	سارا شریفی (اختصاصی)، علی اسدی (عمومی)
مسئول دفترچه	زهره دامیار (اختصاصی)
فیلتر دفترچه اختصاصی	محمد ابراهیم مازنی
گروه مستندسازی	مدیر: حامد هوشیاران، مسئول دفترچه (اختصاصی): زهره قموشی، مسئول دفترچه (عمومی): مهدی صبور
حروف چین و صفحه آرا	لیلا عظیمی (اختصاصی)، سارینا کشوری (عمومی)
ناظر چاپ	سوران نعیمی

ادبیات فارسی پیش دانشگاهی

۱- عتیق: ستاره‌ای است سرخ رنگ و روشن در کنار راست کهکشان که پس از ثریا طلوع می‌کند و پیش از آن غروب می‌کند. مظهر دوری و روشنایی و بلندی است.
(علی جلایی ویرثی) (لغت، فهرست و ارکان کتاب درسی)

۲- بررسی سایر گزینه‌ها:
الف) ثواب ← صواب
ب) فراغ ← فراق
(املا، صفحه‌های ۲۹، ۳۱ و ۳۴ کتاب درسی)

۳- امیر خسرو دهلوی و وحشی بافقی از مشهورترین مقلدان خسرو و شیرین نظامی‌اند.
(رفیغ میرعماری) (تاریخ ادبیات، صفحه ۲۸ کتاب درسی)

۴- بررسی سایر گزینه‌ها:
گزینه «۲»: منظومه شیرین و فرهاد ← منظومه خسرو و شیرین
گزینه «۳»: در مناظره خسرو با فرهاد، خسرو مظهر غرور و فرهاد مظهر خاکساری است.
گزینه «۴»: اسدی توسی ← پروین اعتصامی
(علی جلایی ویرثی) (تاریخ ادبیات، صفحه ۲۸ کتاب درسی)

۵- تناسب: دف و نی و رقص / تشخیص: دل دیوانه
شرح سایر گزینه‌ها:
گزینه «۱»: تشبیه: چو نای، چو کمانچه / مجاز -
گزینه «۲»: حسن تعلیل: خم شدن شیشه برای ریختن آب در ظرف را به سان تعظیم برای سلام کردن میدانند / ایهام تناسب -
گزینه «۴»: مجاز: - / اسلوب معادله: -
(صبر ارضایی) (آرایه، ترکیبی)

۶- مفهوم مشترک بیت «۱»، «۲» و «۴» عشق کمال بخش است. اما مفهوم بیت «۳» بی‌نیازی است.
(مفهوم، صفحه ۳۳۳ کتاب درسی) (مهم‌رضا عابدینی)

۷- مفهوم بیت گزینه «۲» این است که کسی به اختیار خود از عزیزان دور نمی‌شود ولی در برابر سرنوشت کاری نمی‌توان کرد. در حالی که مفهوم سایر ابیات اغتنام فرصت است.
(رفیغ میرعماری) (مفهوم، صفحه ۳۳۴ کتاب درسی)

۸- معنی بیت گزینه «۳» این است که روح و جان تشنه با وجود آب فُرات سیراب می‌شود اما آب فُرات از سرمان گذشته و من تشنه‌تر از قبل هستم. مفهوم این بیت و بیت صورت سؤال = شور و علاقه عاشق حتی با رسیدن به معشوق کاسته نمی‌شود.
مفهوم سایر ابیات:
گزینه «۱» ← عشق باعث از بین رفتن صبر می‌شود.
گزینه «۲» ← صبر و عقل تسلیم اشتیاق شده است.
گزینه «۴» ← سنگ بودن دل در صورت سختی نکشیدن از فراق
(صبر ارضایی) (مفهوم، صفحه ۳۳۲ کتاب درسی)

۹- بیت گزینه «۴» بیانگر وفاداری عاشق تا سرحد مرگ است نه فداکاری.
(رفیغ میرعماری) (مفهوم، صفحه‌های ۲۹ و ۳۰ کتاب درسی)

۱۰- مفهوم مشترک ابیات «۱»، «۲» و «۴»، غنیمت شمردن وقت و عمر است اما مفهوم بیت گزینه «۳» نخوردن غم روزگار است.
(عبدالحمید امانی) (مفهوم، صفحه ۳۳۴ کتاب درسی)

۱۱- معنای درست واژه‌ها:
الف) رمانتیک: داستانی، افسانه‌ای؛ اثری به سبک رمانتیسم
ج) هیمنه: هیزم
(علی جلایی ویرثی) (لغت، فهرست و ارکان کتاب درسی)

۱۲- املاي صحیح واژگان گزینه «۱» عبارتند از:
توجه، دوزنقه، موجه، هرس کردن
در سایر گزینه‌ها املاي همه واژه‌ها صحیح‌اند.
(رفیغ میرعماری) (املا، صفحه‌های ۸۳ و ۸۵ کتاب درسی)

۱۳- شرح گزینه‌های دیگر:
گزینه «۱»: زادالعارفین: نثر / رامایانا: نظم / مانده‌های زمینی: نثر / سووشون: نثر
گزینه «۲»: مهابهاراتا: نظم / کلیدر: نثر / انقلاب آفرینا: نثر / خوشه‌های خشم: نثر
گزینه «۳»: مناجات‌نامه: نثر / کلیدر: نثر / انقلاب آفرینا: نثر / چشم‌هایش: نثر
(مهم‌رضا عابدینی) (تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۱ تا ۹۹ کتاب درسی)

۱۴- گزینه «۱»: گیله مرد از مجموعه «نامه‌ها» برگزیده شده است.
گزینه «۲»: جمالزاده در داستان‌های خود زندگی ایرانیان در دوره مشروطه را به صورت انتقادی بیان می‌کند.
گزینه «۳»: آتش خاموش اثر همسر جلال آل احمد (سیمین دانشور) است.
(رضا ذوالفقاری) (تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۲۹، ۳۳ و ۵۴ کتاب درسی)

۱۵- در بیت گزینه «۱» دیده به معنی «چشم» است و معنی دیگری ندارد که ایهام ایجاد کند.
گزینه «۲»: عهد: الف) پیمان، ب) دوره، زمانه
گزینه «۳»: بوی: الف) رایحه، ب) آرزو، هوس
گزینه «۴»: شیرین: الف) اسم معشوقه فرهاد، ب) لذت بخش
(آرایه) (رفیغ میرعماری)

۱۶- گزینه «۱»: سهروردی فلسفه نوینی را که .....
گزینه «۲»: «سن سی و هشت سالگی» حشو است: «سی و هشت سالگی»
گزینه «۴»: دشمنی در سخنان: دشمنی یا سخنان و ...
(ابراهیم رضایی مقدم) (زبان فارسی)

۱۷-

(ابراهیم رضایی مقدم)

سه جزئی گذرا به مفعول: هر روز باید ذکر را مکرر بخوانم [جمله اول]
چهار جزئی گذرا به مفعول و مسند: [من] آن چه را قدیمی ندانم (= نپندارم)
[جمله سوم]

سه جزئی گذرا به مسند: تو از آن منی (= هستی) [جمله چهارم]
[من] از آن تو (هستم) [جمله پنجم]

آن چه قدیمی است [جمله دوم] (زبان فارسی)

۱۸-

(عبدالغفور امانی)

مفهوم مشترک ابیات صورت سؤال و ابیات «۱»، «۳» و «۴» این است که هر چیزی که در ذات چیزی وجود داشته باشد هر آنچه که در ذاتش هست از آن بیرون می‌آید و نمود پیدا می‌کند به عبارت دیگر ← از کوزه همان برون تراود که در اوست.

مفهوم گزینه «۲»: توجه کردن و آگاه شدن به نیازهای برتر همان بیداری است که به درد متعالی تبدیل می‌گردد.

(مفهوم، صفحه ۷۷ کتاب درسی)

۱۹-

(ربیع میرعماری)

شاعر می‌گوید: حتی پس از مرگ در روز قیامت عشق تو در وجود من است و سبب می‌شود که به جست و جوی تو برخیزم. (یعنی عشق حتی تا آن جهان ادامه دارد که جاودانگی و بقای عشق را می‌رساند)

مفهوم سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: ترجیح دادن یار به زیبارویان دو عالم

گزینه «۳»: وفاداری و از جان گذشتگی عاشق

گزینه «۴»: نکوهش کردن گوشه‌نشینی

(مفهوم، صفحه ۹۱ کتاب درسی)

۲۰-

(رضا زوالفقاری)

گزینه‌های «۱»، «۲» و «۴» به مفهوم از ماست که برماست اشاره دارند.

(مفهوم، صفحه ۱۳ کتاب درسی)

عربی (۲)

۲۱-

(مبیر همایی)

«عسی»: امید است، چه بسا / «أن یظفروا»: پیروز شوند (پیروزی یابند) / «قیامهم العظیم»: قیام بزرگ خود / «ظالمی العالم»: ستمگران جهان

(عربی (۲)، ترجمه، ترکیبی)

۲۲-

(درویشعلی ابراهیمی)

«یخاطب»: مخاطب قرار می‌دهد / «کلّ المؤمنین»: همه مؤمنین / «ینصحهم»: آنان را سفارش می‌کند / «أن یتصدقوا»: که صدقه دهند / «عرضهم»: آبرویشان / «حتی یقبل»: تا بپذیرد / «تصدقهم»: صدقه دادن آن‌ها

(عربی (۲)، ترجمه، صفحه ۱۷)

۲۳-

(محمدرضا صابری)

ترجمه صحیح عبارت: «خداوند سینه‌مان را فراخ گرداند و دهان‌هایمان را با لبخندهایی پر نمود!»

(عربی (۲)، ترجمه، ترکیبی)

۲۴-

(سید علی‌رضا امیری)

ترجمه عبارت: «قومت را بزرگ شمار و بر آن‌ها تواضع کن تا تو را بالا برند» در سایر گزینه‌ها به اهمیت کار کردن و همت داشتن همراه با اخلاص اشاره شده است.

(عربی (۲)، مفهوم، صفحه ۶۷)

۲۵-

(فرشته صریقی)

«پپرداز»: اِدْفَعُ / (آن) «مرد»: الرَّجُلُ / «صد دینار»: مائة دینار / «زیرا که او»: لِأَنَّ / «تمام آن چه داشت»: کلّ ما كان عنده / «ذبح کرد»: ذَبَحَ

(عربی (۲)، تعریب، صفحه ۶۹)

۲۶-

(اکتوبر سراسری ۹۲)

«امسال»: هذا العام / «برای بار چهارم»: لِلْمَرَّةِ الرَّابِعَةِ / «شدم»: اصْبَحْتُ / «برنده»: حائِزاً علی / «یک جایزه»: جائزة واحدة / «سه کتاب»: ثلاثة كُتُبٍ / «در زمینه زبان و ادبیات»: فی مجال اللّغة و الأدب

(عربی (۲)، تعریب، ترکیبی)

ترجمه متن درک مطلب:

«خودپسندی، آن گونه که علما آن را شناخته‌اند، همان بزرگداشت عمل شایسته، فراوان دیدن آن و سرور و شادمانی از آن است، و این که انسان خودش را بی‌تقصیر به حساب آورد، عالمی بزرگ می‌گوید: هیچ شکی نیست که آن کسی که شب‌ها و روزها کارهایی شایسته و نظایر آن انجام می‌دهد، به شادمانی برای خودش دست می‌یابد، پس اگر از جنبه‌ی بخششی از سوی خدا به او باشد و هم چنین از کاستی آن ترسان بوده و خواستار افزایش آن از جانب خدا باشد، آن شادمانی، خودپسندی نیست، و (اما) اگر از جهت این باشد که آن، ویژگی او و منکی بر اوست و آن را بزرگ بشمارد و خودش را خارج از حد کوتاهی ببیند، و چنین گردد که گویی بر خداوند سبحان، به خاطر آن منت می‌نهد، آن همان خودپسندی است. گاهی اهل اخلاق ناپسند و گناه به درجه‌ی غرور نسبت به بی‌دینی و اخلاق بدشان می‌رسند و بدان شادمان می‌شوند، آنان گمان می‌برند که ایمان به خدا و دین‌داری از ضعف عقل و کمبود آن است، و اخلاق پسندیده از ضعف نفس، و کارهای شایسته و عبادت‌ها از ضعف ادراک است، که آن بدترین درجه در خودپسندی است.»

۲۷-

(سید محمدرضا مرتضوی)

متن در مورد «تعریف خودپسندی و درمان آن» سخن نمی‌گوید. در سایر گزینه‌ها «ویژگی‌های تعیین‌کننده خودپسندان، نعمت‌های الهی از دیدگاه افراد از خود راضی و انواع گوناگون شادمانی در کارها» درست هستند.

(عربی (۲)، درک مطلب، ترکیبی)

۲۸-

(سید محمدرضا مرتضوی)

این که «افراد خودپسند، همان کسانی هستند که از کوتاهی در کارهایشان در طول زندگی می‌ترسند!» مطابق متن نادرست است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: «گمان می‌کنند که کار نیک انجام می‌دهند!» درست است.

گزینه «۲»: «به بی‌دینی‌شان، هنگامی که اهل گناه می‌شوند، افتخار می‌کنند!» درست است.

گزینه «۴»: «همان کسانی هستند که نمی‌دانند هرگاه (تیری) پرتاب کردند، آن‌ها پرتاب نکرده‌اند، بلکه در حقیقت خداوند پرتاب کرده است!» درست است.

(عربی (۲)، درک مطلب، ترکیبی)

۲۹-

(سیرمهمر علی مرتضوی)

«برخی از مردم که از خود راضی هستند، مؤمنان را کوچک می‌پندارند و ارزش خوبی در چشمانشان پایین می‌آید!» مطابق متن درست است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: «خودپسندی در کارهای مردم، دارای دو درجه است!» در متن مورد اشاره واقع نشده است.

گزینه «۲»: «هنگامی که فرد دچار خودپسندی می‌شود، از خداوند می‌خواهد که نعمت را برای او افزون کند!» مطابق متن نادرست است.

گزینه «۳»: «فردی که به آنچه از خوبی‌ها که انجام داده است، شاد می‌شود، قطعاً دچار خودپسندی شده است!» مطابق متن نادرست است.

(عربی (۲)، درک مطلب، ترکیبی)

۳۰-

(سیرمهمر علی مرتضوی)

حرکت گذاری درست همه عبارت این گونه است: «إِنَّ أَهْلَ الْأَخْلَاقِ السَّيِّئَةِ وَ الْمَعَاصِي قَدْ يَصِلُونَ إِلَى دَرَجَةِ الْإِعْجَابِ بِزِنْدِقَتِهِمْ وَ أَخْلَاقِهِمِ السَّيِّئَةِ!»

(عربی (۲)، اعراب‌گذاری، ترکیبی)

۳۱-

(سیرمهمر علی مرتضوی)

حرکت گذاری درست همه عبارت این گونه است: «هُمْ يَتَصَوَّرُونَ أَنَّ الْإِيمَانَ بِاللَّهِ وَ التَّوَكُّلَ مِنَ الضَّعْفِ الْعَقْلِ وَ صِغَرِهِ، وَ الْأَخْلَاقِ الْحَسَنَةِ مِنَ الضَّعْفِ النَّفْسِ!»

(عربی (۲)، اعراب‌گذاری، ترکیبی)

۳۲-

(سیرمهمر علی مرتضوی)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: «مرفوع» از موارد نادرست است.

گزینه «۲»: «مبنی» از موارد نادرست است.

گزینه «۳»: «مرفوع» از موارد نادرست است.

(عربی (۲)، تحلیل صرفی و نحوی، ترکیبی)

۳۳-

(سیرمهمر علی مرتضوی)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: «مزید ثلاثی - منصوب - للأفعال الناقصة» نادرست است.

گزینه «۲»: «سالم» نادرست است.

گزینه «۴»: «منصوب» نادرست است.

(عربی (۲)، تحلیل صرفی و نحوی، ترکیبی)

۳۴-

(کنکور سراسری ۱۹)

«يُبْعِدُ» فعل مضارع معلوم از باب «إفعال» و متعدی است، «الإنسان» مفعول به و «الخوف» مستثنای مرفوع (در عربی ۳ می‌خوانید.) و مرفوع به اعراب فاعل است، بنابراین فعل «يُبْعِدُ» مجهول نیست.

در سایر گزینه‌ها به ترتیب «خجیدت، لم ینصروا و ترک» فعل‌های مجهول‌اند.

(عربی (۲)، انواع جملات، صفحه‌های ۷۲ تا ۷۳)

۳۵-

(امیر طریقی)

در این گزینه، «تعیب» یک فعل متعدی و فاعل آن، ضمیر مستتر «أنت» است و کلمه «ما» که اسم موصول عام (موصول مشترک) است، مفعول به و محلاً منصوب است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۲»: شبه‌جمله «الله» خبر مقدم و محلاً مرفوع است و کلمه «ما» که اسم موصول عام یا مشترک است، مبتدای مؤخر و محلاً مرفوع است.

گزینه «۳»: کلمه «کل» مجرور به حرف جرّ «عن» و کلمه «من» که اسم موصول عام یا مشترک است، مضاف‌الیه و محلاً مجرور است.

گزینه «۴»: در «لنتی»، «لب» حرف جرّ و اسم موصول «لنتی»، مجرور به حرف جرّ به اعراب محلی است.

(عربی (۲)، قواعد اسم، صفحه‌های ۱۵ و ۳۶)

۳۶-

(مبیر همای)

در گزینه «۱» «فَدُّ طَالِعُنَ» به عنوان خبر «أَخَذَ» غلط است و باید به شکل مضارع یا مضارع منصوب بیاید؛ صحیح آن «يُطَالِعُنَ» یا «أَنْ يُطَالِعُنَ» می‌باشد.

(عربی (۲)، انواع جملات، ترکیبی)

۳۷-

(مهمر صبارق مفسر)

صورت سؤال از ما فعل مضارع منصوبی را می‌خواهد که اعراب آن با علامت فرعی مشخص شده باشد.

در گزینه «۴» دو فعل «تسعوا» و «تنجحوا» به ترتیب با حروف «أَنْ» و «حتی» منصوب شده‌اند و اعراب هر دوی آن‌ها با علامت فرعی «حذف نون» مشخص شده است.

(عربی (۲)، انواع اعراب، صفحه‌های ۵۵ و ۵۶)

۳۸-

(رضا معصومی)

فعل «أخذ» اگر به معنای «گرفتن» باشد، دیگر از افعال مقاربه محسوب نمی‌شود. در گزینه‌های «۱»، «۲» و «۴»، به ترتیب افعال «جعلت»، «یوشک» و «یکاد» افعال مقاربه هستند.

(عربی (۲)، انواع جملات، صفحه‌های ۱۱۰ تا ۱۱۲)

۳۹-

(مهمر صبارق مفسر)

برای اسم افعال ناقصه (مانند فاعل) از ضمیر متصل مرفوعی استفاده می‌شود و در چنین سؤالاتی باید فعل ناقصه در همان صیغه اسم حروف مشبیه صرف شود. از آنجایی که در صورت سؤال ضمیر «کم» اسم «إِنْ» می‌باشد و صیغه آن جمع مذکر مخاطب است «کان» نیز در همین صیغه صرف می‌شود. (کنتم) از طرفی خبر افعال ناقصه منصوب است پس «مُجَدِّدِينَ» صحیح می‌باشد.

(عربی (۲)، انواع جملات، صفحه‌های ۹۳، ۹۵، ۱۰۲ و ۱۰۳)

۴۰-

(اسماعیل یونس‌پور)

«أَصْبَحْتُ» از افعال ناقصه و اسمش ضمیر بارز «ت» و محلاً مرفوع «وَحِيداً» خبر «أصبح» و منصوب است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: «أراء» اسم مؤخر «إِنْ» و منصوب و «جیدة» صفت و منصوب است.

گزینه «۲»: «المجذون» صفت برای «أصدقاء» (اسم «صار» و مرفوع تقدیراً) و مرفوع با اعراب فرعی «واو» است.

گزینه «۳»: «المجتهدون» صفت برای «أصدقاء» (خبر «إِنْ» و مرفوع تقدیراً) و مرفوع با اعراب فرعی «واو» است.

(عربی (۲)، انواع جملات، ترکیبی)

دین و زندگی پیش دانشگاهی

۴۱-

(امیر زندی اصفهانی)

طبق آیهی «وَمَنْ يُسَلِّمْ وَجْهَهُ إِلَى اللَّهِ وَهُوَ مُحْسِنٌ فَقَدِ اسْتَمْسَكَ بِالْعُرْوَةِ الْوُثْقَىٰ ...»، نتیجه‌ی تسلیم امر خداوند شدن (وَمَنْ يُسَلِّمْ وَجْهَهُ إِلَى اللَّهِ) و نیکوکاری (وَهُوَ مُحْسِنٌ)، چنگ زدن به ریسمان استوار (فقد استمسک بالْعُرْوَةِ الْوُثْقَى) است. (درس ۳، صفحه ۲۲)

۴۲-

(مهمبر رضایی بقا)

آیه مبارکه «لَوْ كُنَّا نَسْمَعُ أَوْ نَعْقِلُ مَا كُنَّا فِي أَصْحَابِ السَّعِيرِ» با اشاره به اولین قدم ورود به اخلاص در بندگی، یعنی حق پذیری، در توصیف افرادی است که راه ورود به حق را برخورد بسته‌اند و به جای پیروی از عقل، از هوس و هوس پیروی می‌کنند. در نتیجه وقتی خیرخواهی اطرافیان و دوستان را می‌شنوند، دست به انکار می‌زنند و می‌گویند «دلیم نمی‌خواهد» همین موضوع هم عامل دوزخی شدن آنان است.

دلایل نادرستی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: اشاره به «افزایش معرفت به خداوند» از برنامه‌های تقویت اخلاص دارد.

گزینه «۲»: اشاره به یکی از ثمرات اخلاص (حکمت و معرفت) دارد.

گزینه «۴»: داشتن گوش شنوا و استفاده از حجت باطنی، تابع (معلول) مصونیت از عذاب الهی نیست بلکه متبوع (علت) آن است.

(درس ۴، صفحه‌های ۳۲ و ۳۴)

۴۳-

(مهمبر رضایی بقا)

حصن حصین خداوند یا همان دژ مستحکم خداوند، همان عبارت شریف «لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ» می‌باشد که تکرار این کلمه در طول روز موجب می‌شود تا حقیقت آن در وجود ما نفوذ یابد و با جان ما عجین شود.

پیامبر (ص) فرمود: این کلمه دژی است که انسان را از شرک در عقیده و عمل حفظ می‌کند. به همین جهت خداوند این کلمه را «دژ مستحکم خود» نامیده است. (درس ۳، صفحه‌های ۲۶ و ۲۷)

۴۴-

(مهمبر رضایی بقا)

بالاترین ثمره‌ی اخلاص قرب به خداوند و لقاء اوست. قسمت دوم سؤال اشاره به ثمرات متعالی اخلاص دارد که در حدیث قدسی «یا بنی آدم ...» بیان شده است. (درس ۴، صفحه ۳۸)

۴۵-

(امیر زندی اصفهانی)

شیطان اعتراف کرده که توانایی فریب مؤمنان با اخلاص را ندارد و زمانی که حسن فعلی رعایت شود ولی حسن فاعلی رعایت نگردد ریا انجام شده است.

(درس ۴، صفحه‌های ۳۳ و ۳۷)

۴۶-

(میلاد آرموره)

نیایش با خداوند و عرض نیاز به پیشگاه او، محبت خداوند را در قلب تقویت می‌کند و در میان مناجات‌ها و دعاها، نماز جایگاه ویژه‌ای دارد. «اقم الصلاة لذکری»

خداوند در آیه «وَالَّذِينَ جَاهَدُوا...» می‌فرماید کسانی که در راه ما تلاش کنند قطعاً راه‌های خود را به آنان می‌نمایانیم و بی‌تردید خداوند همراه نیکوکاران است. (درس ۴، صفحه‌های ۳۲ و ۳۵)

۴۷-

(امین اسرئیل پور)

پس از این که انسان، خدا را به یگانگی شناخت و دانست که تنها اوست که جهان را اداره می‌کند، این شناخت، به عمل و رفتار و عبادت (توحید در عبادت) منجر می‌شود که آیه شریفه «إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ» ناظر بر این معناسست. (درس ۳، صفحه‌های ۲۱ و ۲۳)

۴۸-

(فیروز نژادنیف)

این که نظام‌های سیاسی حاکم بر جهان بیش‌تر شرک آلودند، به این علت است که فرمان‌های آن‌ها نشأت گرفته از فرمان‌های خداوند نیست و منظور از این نوع شرک در دنیای جدید، شرک در عبادت می‌باشد.

(درس ۳، صفحه‌های ۲۷ و ۲۸)

۴۹-

(مهمبر رضا فرهنگیان)

آیه شریفه «وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِي كُلِّ أُمَّةٍ رَسُولًا أَنِ اعْبُدُوا اللَّهَ وَاجْتَنِبُوا الطَّاغُوتَ...» بیانگر این مفهوم است که «اطاعت از رسول گرامی او و اطاعت از جانشینان آن حضرت لازمه توحید عبادی است» (درس ۳، صفحه‌های ۲۲ و ۳۳)

۵۰-

(عباس سیریشتری)

یاد معاد و روز حساب: یکی از راه‌های بسیار مؤثر برای تقویت عبودیت و اخلاص، توجه به این حقیقت است که همه ما حیات جاودانه‌ای در پیش داریم. چه قدر هیجان‌انگیز و شادی‌آور است آن زمان که انسانی مخاطب خداوند قرار گیرد و به او گفته شود: «ای نفس به آرامش رسیده، خشنود و خدایسند به سوی پروردگارت باز گرد...» (درس ۴، صفحه ۳۶)

۵۱-

(میلاد آرموره)

استحکام مخلوقات نشانه استوار بودن نظام خلقت است. این موضوع از آیه «و تری الجبال تحسبها جامدة و هی تمر مر السحاب صنع الله الذی اتقن کل شیء» قابل برداشت است. (درس ۱، صفحه‌های ۶ و ۷)

۵۲-

(علی اسری)

آیه شریفه «قل یحییها الذی انشأها أول مرة» با اشاره به امکان آفرینش مجدد جسم با توجه به آفرینش نخستین انسان، راه شک بر معاد را می‌بندد. همچنین آیه شریفه «بلی قادرین علی أن نسوی بنانه» نیز به امکان آفرینش مجدد جسم با توجه به قدرت نامحدود خداوند اشاره دارد که با توجه به اثبات امکان معاد، با آیه صورت سوال قرابت معنایی دارد. ولی آیه «أفحسبتم أنما خلقناکم عبثاً و انکم لاینرؤون» به ضرورت وجود معاد براساس حکمت الهی اشاره دارد. (درس ۶، صفحه‌های ۶۱، ۶۳ و ۶۷)

زبان انگلیسی پیش دانشگاهی

۵۳-

(معمدرضا فرهنگیان)
خداوند در آیه ۲۷ سورة مباركة «ص» می‌فرماید: «ما آسمان و زمین و آن چه را میان آن‌هاست باطل خلق نکردیم، این گمان و تصویری است که کافران دارند، پس وای بر کافران از آتش دوزخ.»
(درس ۶، صفحه ۶۱)

۵۴-

(معمدرضا فرهنگیان)
طبق آیه شریفه (ان الذين تَوَفَّاهُم الملائكة ظالمي انفسهم قالوا فيم كنتم قالوا... فاولئك ما اواهم جهنم...)
عبارت (قالوا فيم كنتم) از زبان (الملائكة) گفته شده و خطاب به (الذين توفاهم الملائكة) است.
(درس ۷، صفحه ۶۹)

۵۵-

(معمدرضا فرهنگیان)
«گرایش به بقا و جاودانگی» < ضرورت معاد در پرتو حکمت الهی
«بی‌نهایت طلبی» < ضرورت معاد در پرتو حکمت الهی
«عملی نبودن مجازات کسانی که به دیگران ستم کرده‌اند در این دنیا» < ضرورت معاد در پرتو عدل الهی
(درس ۶، صفحه‌های ۶۳ و ۶۵)

۵۶-

(میلاد آزموده)
از عبارت شریفه «و نكتب ما قدموا و اثارهم» برمی‌آید که ارتباط برزخ با دنیا، پس از مرگ به واسطه آثار ما تاخر اعمال، همچنان برقرار است. شخصی از امام کاظم درباره مقدار دیدار مؤمن با خانواده‌اش پس از مرگ سؤال کرد، و ایشان پاسخ دادند: «براساس میزان فضیلت‌هایشان خواهد بود.»
(درس ۷، صفحه‌های ۷۱ تا ۷۳)

۵۷-

(عامر دورانی)
این مطلب که «ارزش هر کس به درک و فهم وی از حقیقت هستی و ... بستگی دارد» مرتبط با مفهوم شناخت جایگاه و منزلت انسان است که آیه شریفه «و لقد کرمتنا بنی آدم...» نیز مرتبط با همین مفهوم می‌باشد.
(درس ۳، صفحه‌های ۳۳ و ۳۵)

۵۸-

(معمرسن فضلعلی)
منکران معاد (مادیون) گرایش به جاودانگی دارند اما منکر معادند؛ به همین دلیل زندگی چند روزه دنیا برایشان بی‌ارزش می‌شود.
(درس ۵، صفحه ۵۳)

۵۹-

(مسلم بومن آباری)
با توجه به آیه ۱۴ سورة مؤمنون خداوند پس از بیان مراحل خلقت انسان از خلقت متفاوت روح نسبت به جسم سخن می‌گوید و در پایان خود را تحسین می‌کند.
(درس ۴، صفحه ۴۳)

۶۰-

(مرتضی ممسنی‌کبیر)
آیه شریفه «و من آیاته یریکم البرق خوفاً و طمعاً و ینزل من السماء ماء...» اشاره به حکیمانه بودن خلقت جهان دارد. (اندیشه و تحقیق)
(درس ۲، صفحه ۲۸)

۶۱-

(فرخنده امینی)
ترجمه جمله: «بعد از همایش او از رئیسش پرسید که آیا برای همه کارکنان لازم است که در دومین جلسه حضور داشته باشند یا نه.»
نکته مهم درسی: در این تست ساختار (مصدر با be + adj + to) به کار رفته است، بنابراین گزینه ۴ گزینه درست است.
(گراهر)

۶۲-

(معمدرضا سهرابی)
ترجمه جمله: «فقط به آن خارجی‌هایی که اجازه کار دارند اجازه داده می‌شود که در ایران کار کنند.»
نکته مهم درسی: این عبارت در اصل «Only those foreigners who have a work permit ...»
بوده است که ما برای کوتاه کردن جمله وصفی معلوم می‌توانیم ضمیر موصولی «who» را حذف کرده و فعل اصلی را به صورت «king» دار بنویسیم.
(گراهر)

۶۳-

(معمدرضا ایزری)
ترجمه جمله: «یک تلفن همراه جدید تولید شده در مایکروسافت ممکن است این امکان را به شما بدهد که با چندین نفر به طور همزمان گپ آنلاین بزنید.»
نکته مهم درسی: جمله اولیه در اصل جمله وصفی مجهول به صورت «which is developed» بوده است که پس از کوتاه کردن به شکل صفت مفعولی «developed» نوشته شده است.
(گراهر)

۶۴-

(معمدرضا سهرابی)
ترجمه جمله: «وقتی من پیشنهاد شما را با ایده‌های خودم مقایسه کردم فهمیدم که باید از وجدان خود پیروی کنم.»
۱) نجات دادن
۲) بازیافت کردن
۳) حبس کردن
۴) مقایسه کردن
نکته مهم درسی:

مقایسه کردن دو چیز، سنجیدن: Weigh sth against sth
(واژگان)

۶۵-

(معمدرضا سهرابی)
ترجمه جمله: «او دستبند خود را به سمت نور بالا برد، در حالی که رنگ‌ها را تماشا می‌کرد که منعکس می‌شدند و مانند دستبند زندانیان آن را مایل به صورتی می‌کردند.»
۱) معنی دادن
۲) منعکس شدن
۳) تولید کردن
۴) چرخیدن
(واژگان)

(میرفسین زاهدی)

۷۴-

ترجمه جمله: «کدام یک در مورد یک گردباد صحیح نیست؟»
«بادهای گردباد در نیم کره شمالی حرکتی در جهت عقربه ساعت دارند.»
(درک مطلب)

(مهمدرضا ایندزی)

۶۶-

ترجمه جمله: «علت اصلی بیماری در بیشتر افراد در این روزها اضطراب و پر خوری است.»
(۱) اثر
(۲) علت
(۳) منبع
(۴) قضاوت

(میرفسین زاهدی)

۷۵-

ترجمه جمله: «کلمه مشخص شده «suppress» در متن به چه معنی است؟»

(واژگان)

۶۷-

ترجمه جمله: «آزمایش ما از آنچه که می توانستیم انتظارش را داشته باشیم بهتر عمل کرد و به زودی بچه از خوابیدن در تخت خودش خوشحال بود.»
(۱) آزمایش
(۲) کارایی
(۳) آموزش
(۴) تجربه
(واژگان)

(میرفسین زاهدی)

۷۶-

ترجمه جمله: «به کدام سوال در متن پاسخ داده نمی شود؟»
«گردباد کاترینا به کجا برخورد کرد؟»
(درک مطلب)

(رضا پورنگی)

۶۸-

(۱) توقف کردن
(۲) اتفاق افتادن
(۳) نگران بودن
(۴) اعتقاد داشتن
(کلوزتست)

(علی شکوهی)

۷۷-

ترجمه جمله: «پاگراف اول عمدتاً بر ارائه راهکارهایی در نحوه کاهش دادن تأثیرات منفی گرمایش جهانی متمرکز است.»
(درک مطلب)

(رضا پورنگی)

۶۹-

برای عبارت وصفی فاعلی از شکل ing دار استفاده می کنیم.
(کلوزتست)

(علی شکوهی)

۷۸-

ترجمه جمله: «از متن دریافت می شود که سیاره ما دچار مشکلی بزرگی خواهد شد اگر اقدامی برای جلوگیری از این آسیب صورت نگیرد.»
(درک مطلب)

(رضا پورنگی)

۷۰-

(۱) اثرات، نتایج
(۲) تغییرات
(۳) خسارات
(۴) خطرات
(کلوزتست)

(علی شکوهی)

۷۹-

ترجمه جمله: «کدام یک از گزینه های زیر بر اساس متن درست نیست؟»
«تا سال ۲۰۳۰ هیچ گونه ای باقی نخواهد ماند اگر مردم از انرژی به شکل بی ملاحظه ای استفاده کنند.»
(درک مطلب)

(رضا پورنگی)

۷۱-

(۱) جو
(۲) دما
(۳) اقلیم
(۴) محیط
(کلوزتست)

(علی شکوهی)

۸۰-

ترجمه جمله: «تمام موارد زیر در بین تأثیرات احتمالی بالا رفتن درجه حرارت است به غیر از ....»
«بالا رفتن هزینه های زندگی»
(درک مطلب)

(میرفسین زاهدی)

۷۳-

ترجمه جمله: «کدام یک از موارد زیر می تواند عنوانی برای متن باشد؟»
(۱) گردباد کاترینا
(۲) سرعت بادهای گردباد
(۳) اصول بنیادی در مورد گردبادها
(۴) چرا گردبادها ضعیف می شوند
(درک مطلب)

ریاضی پایه

-۸۱

(معمد بگیری)

اگر اعداد دستمزد روزانه را به صورت دنباله‌ای از اعداد بنویسیم، اعداد حاصل دنباله‌ای هندسی با جمله اول $a_1 = 1000$ و قدرنسبت $r = 2$ هستند.

$$S_5 = \frac{a_1(r^n - 1)}{r - 1} = \frac{1000(2^5 - 1)}{2 - 1} = 31 \times 1000 = 31000$$

(ریاضی پایه، دنباله‌های اعداد، صفحه‌های ۳۱ تا ۳۸)

-۸۲

(امیر زرانوز)

$$\frac{a_4}{a_3} = \frac{a_1 \cdot r^3}{a_1 \cdot r^2} = r = -8 \Rightarrow r = -2$$

(ریاضی پایه، دنباله‌های اعداد، صفحه ۳۶)

-۸۳

(کوروش داوری)

$$\begin{cases} a_1 + a_2 = 6 \\ a_4 + a_3 = 24 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} a + ar = 6 \\ ar^3 + ar^2 = 24 \end{cases}$$

$$\Rightarrow \begin{cases} a(1+r) = 6 \\ ar^2(1+r) = 24 \end{cases} \Rightarrow \frac{a(1+r)}{ar^2(1+r)} = \frac{6}{24} = \frac{1}{4} = \frac{1}{r^2}$$

$$\Rightarrow r^2 = 4 \Rightarrow r = \pm 2 \xrightarrow{\text{جملات مثبت}} r = 2$$

$$\Rightarrow a(1+r) = a(1+2) = 6 \Rightarrow a = 2$$

$$\Rightarrow a_3 = ar^2 = 2 \times (2)^2 = 8$$

(ریاضی پایه، دنباله‌های اعداد، صفحه ۳۶)

-۸۴

(معمد بگیری)

$$S_3 = \Delta S_2 \Rightarrow \frac{a(r^3 - 1)}{r - 1} = \Delta \times \frac{a(r^2 - 1)}{r - 1}$$

$$\Rightarrow r^3 - 1 = \Delta(r^2 - 1) \Rightarrow (r-1)(r^2 + r + 1) = \Delta(r-1)(r+1)$$

$$\xrightarrow{r \neq 1} r^2 + r + 1 = \Delta r + \Delta \Rightarrow r^2 - \Delta r - \Delta + 1 = 0$$

$$\Delta = 16 + 16 = 32 \Rightarrow r = \frac{\Delta \pm \sqrt{\Delta^2}}{2} = \frac{32 \pm \sqrt{32}}{2} = 2 \pm 2\sqrt{2}$$

چون حاصل ضرب دو جمله متوالی منفی است، پس $r < 0$ و داریم:

$$r = 2 - 2\sqrt{2}$$

(ریاضی پایه، دنباله‌های اعداد، صفحه ۳۸)

-۸۵

(امیر زرانوز)

$$\frac{a_4}{a_1} = r^3 \Rightarrow \frac{32}{4} = 8 = r^3 \Rightarrow r = 2$$

$$S_{10} = \frac{a_1(r^{10} - 1)}{r - 1} = \frac{4(2^{10} - 1)}{2 - 1} = 4 \times 1023 = 4092$$

(ریاضی پایه، دنباله‌های اعداد، صفحه‌های ۳۱ تا ۳۸)

-۸۶

(عمیرضا سپوری)

دنباله t_n با جملات $\dots, -12, 6, -3$ ، یک دنباله هندسی است، پس داریم:

$$r = \frac{6}{-3} = -2 \Rightarrow a_n = \text{قدرنسبت دنباله}$$

جمله اول دنباله هندسی a_n :

$$a_3 = a_1 r^2 \Rightarrow 4 = a_1 (-2)^2 \Rightarrow 4 = 4a_1 \Rightarrow a_1 = 1$$

$$\Rightarrow a_6 = a_1 r^5 = 1 \times (-2)^5 = -32$$

(ریاضی پایه، دنباله‌های اعداد، صفحه‌های ۳۱ تا ۳۶)

-۸۷

(کوروش داوری)

$$r = \frac{a_2}{a_1} = \frac{\frac{1}{2}}{\frac{1}{3}} = \frac{3}{2}$$

$$a_n = a_1 r^{n-1} \xrightarrow{n=6} a_6 = a_1 r^5 \Rightarrow a_6 = \frac{1}{3} \times \left(\frac{3}{2}\right)^5 \Rightarrow a_6 = \frac{81}{16}$$

(ریاضی پایه، دنباله‌های اعداد، صفحه‌های ۳۱ تا ۳۶)

-۸۸

(کوروش داوری)

$$r^{n-m} = \frac{t_n}{t_m}$$

$$\Rightarrow r^{6-3} = \frac{192}{3} \Rightarrow r^3 = 64 \Rightarrow r^3 = 4^3 \Rightarrow r = 4$$

$$t_4 = t_3 \times r \Rightarrow t_4 = 3 \times 4 = 12$$

(ریاضی پایه، دنباله‌های اعداد، صفحه‌های ۳۱ تا ۳۶)

-۸۹

(معمد بگیری)

$$a_1 = \frac{1}{3}$$

$$r = \frac{a_2}{a_1} = \frac{\frac{2}{3}}{\frac{1}{3}} = 2$$

$$S_{10} = \frac{\frac{1}{3}(2^{10} - 1)}{2 - 1} = \frac{1}{3} \times (1024 - 1) = \frac{1023}{3} = 341$$

(ریاضی پایه، دنباله‌های اعداد، صفحه‌های ۳۱ تا ۳۷)

-۹۰

(مهری ملارمضانی)

$$a_n = a_1 r^{n-1}$$

$$a_4 = a_1 r^3 \Rightarrow \frac{3}{16} = a_1 \left(\frac{1}{\sqrt{2}}\right)^3$$

$$\Rightarrow \frac{3}{16} = a_1 \times \frac{1}{\sqrt{2}} \Rightarrow a_1 = \frac{\frac{3}{16}}{\frac{1}{\sqrt{2}}} = \frac{3}{8}$$

(ریاضی پایه، دنباله‌های اعداد، صفحه‌های ۳۱ تا ۳۷)

ریاضی ۱

۹۷- (معمد بصیرایی)
اگر $0 < a < 1$ باشد، هرچه توان a بیش تر باشد، عدد حاصل، کوچک تر می شود.

$$8^{-7} = (2^3)^{-7} = 2^{-21} = \left(\frac{1}{2}\right)^{21}$$

$$\left(\frac{1}{4}\right)^{11} = \left(\frac{1}{2}\right)^{22} \Rightarrow \left(\frac{1}{2}\right)^{22} < \left(\frac{1}{2}\right)^{21}$$

(ریاضی (۱)، توان رسانی و ریشه گیری، صفحه های ۵۰ تا ۵۹)

۹۸- (معمد بصیرایی)

$$A = 6x^2 - 11x - 10$$

$$6A = 36x^2 - 11 \times 6x - 60 = (6x + 4)(6x - 15)$$

$$\Rightarrow A = (3x + 2)(2x - 5)$$

(ریاضی (۱)، پندر جمله ای ها و اتمارها، صفحه های ۱۷ تا ۹۵)

۹۹- (حنیف بصیرایی)

$$(3x^3 - 3x) - (x^2 - 1) = 3x(x^2 - 1) - (x^2 - 1)$$

$$= (x^2 - 1)(3x - 1) = (x - 1)(x + 1)(3x - 1)$$

(ریاضی (۱)، پندر جمله ای ها و اتمارها، صفحه های ۱۷ تا ۹۵)

۱۰۰- (کوروش داوری)

$$(x^2 + xy + y^2)(x^2 - xy + y^2) - (x^{-1}y^{-1})^{-2} - (x^2)^2$$

$$= [(x^2 + y^2) + xy] [(x^2 + y^2) - xy] - x^2y^2 - x^4$$

$$= (x^2 + y^2)^2 - (xy)^2 - x^2y^2 - x^4$$

$$= x^4 + 2x^2y^2 + y^4 - x^2y^2 - x^2y^2 - x^4 = y^4$$

(ریاضی (۱)، پندر جمله ای ها و اتمارها، صفحه های ۱۷ تا ۹۵)

ریاضی سال سوم

۱۰۱- (سارا شریفی)

تنها در گزینه «۴» برای هر مقدار x ، یک و فقط یک مقدار برای y نتیجه می شود.

تشریح گزینه های دیگر:

گزینه «۱»:

$$|y + 1| = \frac{x}{4}$$

تابع نیست.

$$\xrightarrow{x=8} |y+1| = \frac{8}{4} = 2 \Rightarrow y+1 = \pm 2 \Rightarrow \begin{cases} y=2-1=1 \\ y=-2-1=-3 \end{cases}$$

گزینه «۲»:

$$y^2 = x + 5$$

تابع نیست.

$$\xrightarrow{x=4} y^2 = 4 + 5 = 9 \Rightarrow y = \pm\sqrt{9} \Rightarrow y = \pm 3$$

گزینه «۳»:

$$|y| = x + 3$$

تابع نیست.

$$\xrightarrow{x=1} |y| = 1 + 3 = 4 \Rightarrow |y| = 4 \Rightarrow y = \pm 4$$

(ریاضی سال سوم، تابع، صفحه ۵)

۱۰۲- (سیرمهم علی مرتضوی)

فراوانی مطلق دسته میانی برابر با $21 - 6 = 27$ و اندازه ی جامعه ی آماری برابر ۶۰ است، پس داریم:

$$f_i = \frac{21}{60} = \frac{7}{20} \Rightarrow \alpha_i = f_i \times 360^\circ = \frac{7}{20} \times 360^\circ = 126^\circ$$

(آمار و مدل سازی، نمودارها و تحلیل داده ها، صفحه های ۹۲ تا ۹۵)

۹۱- (امیر زرانروز)

$$|(-1) \times (+3)| + 48 = 51 > 50$$

(ریاضی (۱)، اعداد و نمادها، صفحه ۱۸)

۹۲- (معمد بصیرایی)

$$(-7 \times 2 + 4 \div 2) + \frac{4 \frac{1}{4} - \frac{1}{2}}{\frac{3}{2} + \frac{2}{3}}$$

$$= (-14 + 2) + \frac{13 - \frac{1}{2}}{\frac{8}{3}} = -12 + \frac{23}{\frac{8}{3}} = -12 + \frac{23 \times 3}{8} = \frac{-169}{16}$$

(ریاضی (۱)، اعداد و نمادها، صفحه های ۵ تا ۹)

۹۳- (کوروش داوری)

قسمت هاشور خورده برابر است با:

$$(A \cap B) - C$$

(ریاضی (۱)، مجموعه ها، صفحه های ۳۵ تا ۴۴)

۹۴- (عمید رضا سپوری)

$$A \cap B = \{a, b, c, d, e\} \cap \{c, e, h, g\} = \{c, e\}$$

بررسی سایر گزینه ها:

گزینه «۲»: $(B - C) \cap C = \{c, h\} \cap \{d, e, f, g\} = \{ \}$

گزینه «۳»: $B - (A \cup C) = \{c, e, h, g\} - \{a, b, d, e, c, g, f\} = \{h\}$

گزینه «۴»: $(C - A) - B = \{f, g\} - \{c, h, e, g\} = \{f\}$

(ریاضی (۱)، مجموعه ها، صفحه های ۳۵ تا ۴۴)

۹۵- (معمد بصیرایی)

به زبان فارسی گزینه «۲» می شود.

$$(x - y)(x + y) = x^2 - y^2$$

(ریاضی (۱)، اعداد و نمادها، صفحه های ۲۱ تا ۲۵)

۹۶- (امیر زرانروز)

$$3^x = 5 \Rightarrow 3^{2x} = 25, 3^{3x} = 125, 3^{-x} = \frac{1}{5}$$

$$\frac{9^{x+1} + 27^x}{3^{-x}} = \frac{3^{2x+2} + 3^{3x}}{3^{-x}} = \frac{3^{2x} \times 9 + 3^{3x}}{3^{-x}}$$

$$= \frac{25 \times 9 + 125}{\frac{1}{5}} = 1750$$

(ریاضی (۱)، توان رسانی و ریشه گیری، صفحه های ۵۰ تا ۵۹)

(کریم نصیری)

۱۰۷-

ابتدا داده‌های به‌دست آمده را از کوچک به بزرگ مرتب می‌کنیم.

۸, ۱, ۱۲, ۱۸, ۱۹, ۲۰, ۲۵, ۲۶, ۲۶, ۳۲, ۴۰, ۴۳

سال $\frac{20+25}{2} = 22/5$ = میانگی داده‌ها

سال مد داده‌ها = ۲۶

سال $\frac{26-22}{5} = 3/5$ = فاصله‌ی مد و میانگی

(آمار و مدل‌سازی، شفاف‌های مرکزی، صفحه‌های ۱۱۳ تا ۱۱۴)

(مبیر خیرایی)

۱۰۸-

دامنه‌ی یک تابع، مجموعه‌ی مقدارهایی است که متغیر مستقل تابع می‌تواند داشته باشد. برد یک تابع، مجموعه‌ی مقدارهایی است که متغیر وابسته تابع می‌تواند داشته باشد.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: یک کمیت مانند y تابعی از یک کمیت دیگر مانند x است اگر برای هر مقدار x یک و فقط یک مقدار برای y نتیجه شود.

گزینه «۳»: c متغیر مستقل و n متغیر وابسته است.

گزینه «۴»: محاسبه‌ی مقدار تابع یعنی پیدا کردن مقدار $y = f(x)$ به ازای مقادیر مختلفی که به متغیر مستقل x داده می‌شود.

(ریاضی سال سوم، تابع، صفحه‌های ۶ و ۷)

(مهمر بهیرایی)

۱۰۹-

داده‌های $5 - \frac{1}{4}x_1$ و $5 - \frac{1}{4}x_2$ و $5 - \frac{1}{4}x_3$ را منهای ۵ کرده و سپس در ۲ ضرب می‌کنیم تا داده‌های x_1, x_2, x_3 به‌دست آید. بنابراین واریانس داده‌های جدید $(-2)^2$ برابر واریانس داده‌های اولیه است. یعنی:

$$\sigma^2 = (-2)^2 \times 3 = 12$$

(آمار و مدل‌سازی، شفاف‌های پراکنگی، صفحه‌ی ۱۵۶)

(کنکور سراسری ۸۹)

۱۱۰-

$$f(x) = \frac{x^2 + 3}{x^2 - 1}$$

$$\left\{ \begin{aligned} f(0) &= \frac{0+3}{0-1} = -3 \\ f(2x+1) &= \frac{(2x+1)^2 + 3}{(2x+1)^2 - 1} = \frac{4x^2 + 4x + 4}{4x^2 + 4x} \\ &= \frac{4(x^2 + x + 1)}{4(x^2 + x)} = \frac{x^2 + x + 1}{x^2 + x} \end{aligned} \right.$$

$$\Rightarrow f(2x+1) + \frac{1}{3}f(0) = \frac{x^2 + x + 1}{x^2 + x} + \frac{1}{3}(-3)$$

$$= \frac{x^2 + x + 1}{x^2 + x} - 1 = \frac{x^2 + x + 1 - x^2 - x}{x^2 + x} = \frac{1}{x^2 + x}$$

(ریاضی سال سوم، تابع، صفحه‌های ۱۸ تا ۲۳)

(امیر زرانروز)

۱۰۳-

با توجه به این که رادیکال در مخرج کسر قرار گرفته است، عبارت زیر

$$f(x) = \frac{1}{\sqrt{x+1}} \Rightarrow D_f : x > -1$$

$$a(x) = \frac{1}{\sqrt{x-1}} \Rightarrow D_a : x > 1$$

مجموعه‌ی اعداد بزرگ‌تر از ۱، زیر مجموعه‌ی اعداد بزرگ‌تر از -۱ می‌باشد.

تشریح گزینه‌های دیگر:

$$g(x) = \frac{1}{x}, D_g : \mathbb{R} - \{0\} \quad \text{گزینه «۱»}$$

$$t(x) = \frac{1}{\sqrt{x+2}}, D_t : x > -2 \quad \text{گزینه «۳»}$$

$$h(x) = \sqrt{x+1}, D_h : x \geq -1 \quad \text{گزینه «۴»}$$

(ریاضی سال سوم، تابع، صفحه‌های ۹ و ۱۰)

(مهوری ملارمضانی)

۱۰۴-

$$f(x) = \frac{x^2 + 1}{2x^2} - 2$$

$$f(1-\sqrt{2}) = \frac{(1-\sqrt{2})^2 + 1}{2(1-\sqrt{2})^2} - 2 = \frac{1-2\sqrt{2}+2+1}{2(1-2\sqrt{2}+2)} - 2$$

$$= \frac{-2\sqrt{2}+4}{2-4\sqrt{2}+4} - 2 = \frac{-2\sqrt{2}+4}{-4\sqrt{2}+6} - 2 = \frac{-2(\sqrt{2}-2)}{-2(2\sqrt{2}-3)} - 2$$

$$= \frac{\sqrt{2}-2}{2\sqrt{2}-3} \times \frac{2\sqrt{2}+3}{2\sqrt{2}+3} - 2$$

$$= \frac{4+3\sqrt{2}-4\sqrt{2}-6}{8-9} - 2 = \frac{-2-\sqrt{2}}{-1} - 2 = 2 + \sqrt{2} - 2 = \sqrt{2}$$

(ریاضی سال سوم، تابع، صفحه‌های ۱۸ تا ۲۱)

(کوروش داودی)

۱۰۵-

$$f(x) = -x^3 + x$$

$$f(x+1) = -(x+1)^3 + (x+1) = -(x^3 + 3x^2 + 3x + 1) + (x+1)$$

$$= -x^3 - 3x^2 - 3x - 1 + x + 1 = -x^3 - 3x^2 - 2x$$

$$f(2x) = -(2x)^3 + 2x = -8x^3 + 2x$$

$$f(x+1) + f(2x) = -x^3 - 3x^2 - 2x - 8x^3 + 2x = -9x^3 - 3x^2$$

(ریاضی سال سوم، تابع، صفحه‌های ۱۸ تا ۲۲)

(شراره توکلی)

۱۰۶-

رنگ مورد علاقه متغیر کیفی اسمی و وزن کفش دانش‌آموزان یک کلاس متغیر کمی پیوسته است.

(آمار و مدل‌سازی، متغیرهای تصادفی، صفحه‌های ۳۶ تا ۳۹)

اقتصاد

۱۱۴- (زهرا بکاتیان)
تعداد افراد هر خانوار × تعداد خانوارها = جمعیت کشور (الف)
میلیون نفر $۱۵۰ = ۳۰ \times ۵ = ۳۰ \times ۵$ جمعیت کشور $\Rightarrow$
(ب)
وات $۱,۱۲۵,۰۰۰,۰۰۰ = ۳ \times ۵۰ \times ۳,۰۰۰,۰۰۰ \times \frac{۲۵}{۱۰۰}$ = میزان مصرف اضافه برق
مگاوات $۱۱۲۵ =$
پ) $\frac{۱}{۶} = \frac{۱۱۲۵}{۶۷۵۰}$ = اضافه مصرف کل خانوارها
ظرفیت تولید برق نیروگاه
(اقتصاد، تولید و بازار، صفحه ۴۰)

۱۱۵- (کنکور سراسری ۹۷)
تولید کل به قیمت جاری در همان سال = میزان افزایش قیمت (تورم) در یک سال (الف)
تولید کل به قیمت ثابت در همان سال -
تولید کل به قیمت جاری در سال دوم = میزان افزایش قیمت (تورم) در سال دوم
تولید کل به قیمت ثابت در سال دوم -
 $۵۸۲۰ =$ تولید کل به قیمت جاری در سال دوم $= ۲۴۷ + ۵۸۲۰$ = تولید کل به قیمت جاری در سال دوم $\Rightarrow$
تولید کل به قیمت جاری در سال سوم = میزان افزایش قیمت (تورم) در سال سوم
تولید کل به قیمت ثابت در سال سوم -
تولید کل به قیمت ثابت در سال سوم $۱۶۳۱ = ۷۸۰۰ -$
هزار میلیارد ریال $۶۱۶۹ = ۱۶۳۱ - ۷۸۰۰$ = تولید کل به قیمت ثابت در سال سوم $\Rightarrow$
= افزایش مقدار تولید در یک سال (ب)
تولید کل در سال پایه - تولید کل به قیمت ثابت در سال مورد نظر
هزار میلیارد ریال $۱۵۴۰ = ۴۲۹۰ - ۵۸۳۰$ = افزایش مقدار تولید در سال دوم
هزار میلیارد ریال $۱۸۷۹ = ۴۲۹۰ - ۶۱۶۹$ = افزایش مقدار تولید در سال سوم
(اقتصاد، مقررات، صفحه‌های ۳۱ و ۳۲)

۱۱۶- (زهرا بکاتیان)
تومان $۱۸,۰۰۰,۰۰۰ = ۶ \times ۱۲ \times ۲۵۰,۰۰۰$ = دستمزد سالانه کارگران
تومان $۲,۹۱۰,۰۰۰ = ۲۴۲,۵۰۰ \times ۱۲$ = اجاره سالانه بنگاه
تومان $۳۱,۲۸۷,۰۰۰ = ۱۸,۰۰۰,۰۰۰ + ۲,۹۱۰,۰۰۰ + ۷,۰۰۰,۰۰۰ + ۲,۴۷۷,۰۰۰$ = کل هزینه‌های سالانه
تومان $۳۳,۸۰۰,۰۰۰ = ۲,۶۰۰ \times ۱۳,۰۰۰$ = درآمد کل سالانه
هزینه کل - درآمد کل = سود
تومان $۲,۴۱۳,۰۰۰ = ۳۳,۸۰۰,۰۰۰ - ۳۱,۳۸۷,۰۰۰$ = سود سالانه
(اقتصاد، تولید و بازار، صفحه‌های ۳۷ و ۳۸)

۱۱۷- (فاطمه فویمیان)
(الف)
میزان مازاد عرضه در سطح قیمت ۷۵۰ ریال =
مقدار تقاضا در سطح قیمت ۷۵۰ ریال - مقدار عرضه در سطح قیمت ۷۵۰ ریال
کیلو $۸۰۰ - ۰ = ۸۰۰$ = میزان مازاد عرضه در سطح قیمت ۷۵۰ ریال
(ب)
میزان مازاد عرضه در سطح قیمت ۶۰۰ ریال =
میزان تقاضا در سطح قیمت ۶۰۰ ریال - میزان عرضه در سطح قیمت ۶۰۰ ریال
میزان تقاضا در سطح قیمت ۶۰۰ ریال - $۶۰۰ = ۴۰۰$
کیلو $۲۰۰ = ۶۰۰ - ۴۰۰$ = میزان تقاضا در سطح قیمت ۶۰۰ ریال $\Rightarrow$
(ج) در سطح قیمت ۳۰۰ ریال میزان عرضه ۲۰۰ کیلو و میزان تقاضا ۶۰۰ کیلو است، بنابراین:
ریال $۶۰۰,۰۰۰ = ۳۰۰ \times ۲۰۰$ = حداکثر در یافتی تولیدکنندگان در سطح قیمت ۳۰۰ ریال
(اقتصاد، تولید و بازار، صفحه‌های ۴۴ تا ۴۹)

۱۱۱- (نسرین یعقوبی)
(الف) منابع و امکانات موجود در جهان قابلیت‌های مصرف متعددی دارند؛ به عنوان مثال بخشی از نیروی کار موجود در یک جامعه، هم می‌تواند در فعالیت‌های تولیدی شرکت کند و هم به شکل نیروی نظامی در خدمت تأمین امنیت کشور باشد.
(ب) هدف جامعه مصرفی غیراسلامی، افزایش مصرف و رفاه زیاد و تجملات و هدف جامعه اسلامی، ارتقای سطح فرهنگی و تعالی فکری انسان است. هر دو جامعه در راه رسیدن به خواسته‌های خود سیری ناپذیرند؛ جامعه غیراسلامی، مصرف بیش‌تر و جامعه اسلامی، تعالی فکری بیش‌تر را می‌خواهد؛ از این‌رو، هر دو جامعه با توجه به خواسته‌هایشان نیازهای نامحدودی دارند و برای رفع این نیازها، به منابع و امکانات نیازمندند. همان‌طور که ملاحظه می‌شود، فرض نامحدود بودن نیازهای انسان با الگوی مصرف اسلامی لزوماً ناسازگار نیست.
(ج) «هزینه فرصت» یا «هزینه فرصت از دست رفته»، بیانگر آن چیزی است که از آن صرف‌نظر کرده و به عبارتی آن را از دست داده‌ایم. با قبول دعوت ناهار، زمان انجام کارهای دیگر را از دست می‌دهیم.

(اقتصاد، مقررات، صفحه‌های ۴، ۱۳، ۱۴ و ۱۷)

۱۱۲- (سارا شریفی)
مشاوره‌های مالی به یک کارخانه تولیدی ← خدمات
دستگاه جوش کاری مورد استفاده در یک کارخانه تولید اتومبیل ← کالای سرمایه‌ای
دستگاه آبیومبگیری در منزل ← کالای بادوام
حمل و نقل ← خدمات
دارو ← کالای ضروری
پوشاک خریداری شده توسط خانوار ← کالای مصرفی
آرد خریداری شده توسط یک قنادی ← کالای واسطه‌ای
(اقتصاد، مقررات، صفحه‌های ۱۴، ۱۶ و ۱۷)

۱۱۳- (نسرین یعقوبی)
(الف) ردیف ۴ (انواع قطعات یدکی خودرو) کالای واسطه‌ای است و در تولید کل جامعه محاسبه نمی‌شود؛ بنابراین داریم:

= تولید ناخالص داخلی
میلیارد دلار $۴۲۰ = ۸۶ + (\frac{۱}{۴} \times ۱۶۰) + ۶۴ + ۲۴ / ۴ + ۹ / ۶ + ۳۶ + ۱۶۰$
- تولید ناخالص داخلی = تولید ناخالص ملی
تولید افراد کشور که در خارج اقامت دارند + تولید خارجیان مقیم کشور
میلیارد دلار $۳۲۴ = ۴۲۰ - ۸۶ + ۰$ = تولید ناخالص ملی
(ب) دلار $۴۱,۷۵۰ = \frac{۳۳۴,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰}{۸,۰۰۰,۰۰۰}$ = تولید ناخالص ملی سرانه
(ج) در صورتی که «ارزش تولید خارجیان مقیم کشور» برابر با «ارزش تولید هموطنان مقیم خارج» باشد، در این صورت:

تولید خالص یا ناخالص ملی = تولید خالص یا ناخالص داخلی
(اقتصاد، مقررات، صفحه‌های ۲۲، ۲۳، ۲۵، ۲۶)

۱۱۸-

(فاطمه فحیمیان)

الف) بهبود وضع توزیع درآمد: از دیدگاه اقتصاددانان رفع فقر و حمایت از اقشار کم درآمد، راهی برای گسترش توسعه اقتصادی و افزایش سرعت روند توسعه یافتگی جامعه است؛ زیرا فقر گسترده می تواند مانعی بر سر راه توسعه همه جانبه جوامع باشد.

ب) ثبات قیمت ها: در شرایط تورم بالا، قیمت کالاها و خدمات به سرعت افزایش می یابد و اقتصاد کشور دچار اختلال می شود.

ج) اشتغال کامل: در شرایط رونق اقتصادی، فعالیت های تولیدی گسترش می یابند و تمایل تولیدکنندگان به استخدام نیروی کار جدید بیش تر می شود. این به معنای ایجاد فرصت های شغلی جدید و رسیدن به اشتغال کامل است.

د) بهبود وضع توزیع درآمد: مصلحان اجتماعی و معلمان اخلاق بر ضرورت حمایت و کمک اقشار ثروتمند به فقرا و افراد کم درآمد تأکید کرده اند.

(اقتصاد، مدیریت کلان اقتصادی، صفحه های ۵۵ تا ۵۷)

۱۱۹-

(کنکور سراسری ۹۴)

سیاست های اقتصادی دولت می تواند حرکت جامعه را به سمت توسعه کند سازد یا برعکس بر سرعت آن بیفزاید.

(اقتصاد، مدیریت کلان اقتصادی، صفحه ۵۷)

۱۲۰-

(سارا شریفی)

الف) طرفداران اقتصاد آزاد

ب) اقتصاددانان امروزی

ج) طرفداران اقتصاد آزاد

د) طرفداران اقتصاد آزاد

ه) طرفداران اقتصاد دولتی

(اقتصاد، مدیریت کلان اقتصادی، صفحه های ۵۹ و ۶۰)

ادبیات فارسی چهارم

۱۲۱-

(کنکور سراسری ۸۲)

رُو	ضی	ی	پا	ک	ر	ضا	دی
-	U	-	-	U	U	-	-
فاعلاتن				فاعلاتن			

د	ن	گر	طغ	یا	نست
U	U	-	-	-	-
فاعلاتن			فعلن		

وزن اصلی این بیت «فاعلاتن، فاعلاتن، فاعلاتن، فعلن» است. این وزن در تمامی مصراع های اول ابیات به جز گزینه «۱» رعایت شده است. در این بیت هجای اول رکن اول بلند است و «فاعلاتن» تبدیل به «فاعلاتن» شده و بنابراین مشمول اختیار وزنی گردیده است. مقایسه هجاهای اول چهار گزینه می تواند در نگاه اول شما را متوجه این تفاوت بکند.

(۱) رُو (۲) چ (۳) هـ (۴) م

(ادبیات فارسی سال چهارم، عروض، صفحه های ۴۰ و ۴۱)

۱۲۲-

(عمیر مهرنی)

غ	م	ت	بو	د	ک
U	-	U	-	U	U

سَل	ما	ن	بو	د	در	د	ل	او
-	-	U	-	U	-	U	U	-

ب	را	م	با	ش	ک
U	-	U	-	U	U

این	غم	ک	نو	گ	رف	ت	م	را
-	-	U	-	U	-	U	U	-

(ادبیات فارسی سال چهارم، عروض، صفحه های ۴۱ تا ۴۳)

۱۲۳-

(قارچ از کشور ۹۴)

وزن بیت: مفتعلن مفاعله // مفتعلن مفاعله

هجاهای پنجم و ششم مصراع دوم از نظر وزنی با هم جابه جا شده اند و این جابه جایی سبب ایجاد اختیار وزنی قلب شده است.

کی	س	هـ	نو	ز	فر	ب	هست
-	U	U	-	U	-	U	-
چا	ر	چ	خا	قا	یا	ی	گر
-	U	U	-	-	U	U	-

با	ت	ء	زان	فد	وی	د	لم
-	U	U	-	U	-	U	-
کی	س	ر	سد	ب	لا	غ	ری
-	U	U	-	U	-	U	-

با توجه به این که وزن بیت دوری است، هجای پایانی نیم مصراع همیشه بلند تلفظ می شود، بنابراین در مصراع اول هجای کشیده «هست» بلند تلفظ شده است.

(ادبیات فارسی سال چهارم، عروض، صفحه ۴۳)

۱۲۴-

(محمد ابراهیم مازنی)

بیت گزینه «۴» هیچ گونه اختیار وزنی ندارد:

ب	د	چش	م	ت	ک	آز	جان
U	U	-	U	-	U	-	-
ء	د	ری	ن	ما	ند	با	ما
U	U	-	U	-	U	-	-
فعلاتن				فاعلاتن			

ز	ن	سید	م	جان	فد	زا	یت
U	U	-	U	-	U	-	-
ء	د	ری	فد	رسد	ت	ما	را
U	U	-	U	-	U	-	-
فعلاتن				فاعلاتن			

تشریح سایر گزینه ها:

گزینه «۱»: رکن اول مصراع اول، اختیار وزنی ابدال دارد.

گزینه «۲»: هجای اول مصراع دوم اختیار وزنی آوردن فاعلاتن به جای فعلاتن دارد.

گزینه «۳»: رکن آخر مصراع اول، مشمول اختیار وزنی ابدال است.

(ادبیات فارسی سال چهارم، عروض، صفحه های ۴۰ تا ۴۶)

۱۲۵-

(ممید ممرثی)

پ	یا	ر	سا	قی	ء
U	-	U	-	U	U

زا	می	ک	می	پ	رَس	تا	را
-	-	U	-	U	-	-	-

د	می	ب	کا	ر	ب	دا	رد
U	-	U	-	U	U	-	-

د	می	ز	کا	ر	ب	رد
U	-	U	-	U	U	-

(اربیات فارسی سال چهارم، عروض، صفحه‌های ۴۳ تا ۴۶)

۱۲۶-

(مهم غنیمتی)

فاعلاتن به جای فاعلاتن: بیت (الف) وزن بیت فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فعلن است و رکن اول مصراع اول اختیار دارد.

قلب: بیت (ج) شاعر در رکن سوم مصراع اول از اختیار شاعری قلب استفاده کرده است.

کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند: بیت (ب) وزن بیت مفاعلهن فاعلاتن مفاعلهن فعلن است. در هجای پنجم مصراع دوم اختیار کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند وجود دارد.

ابدال: بیت (د) در رکن پایانی مصراع دوم شاعر به جای دو هجای کوتاه از یک هجای بلند استفاده کرده است.

(اربیات فارسی سال چهارم، عروض، صفحه ۴۰)

۱۲۷-

(سیدهمال طباطبایی نژاد)

وزن بیت سؤال و بیت این گزینه، «مفاعلهن فاعلاتن مفاعلهن فعلن» (برکاربردترین وزن شعر فارسی) است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: مفاعلهن مفاعلهن مفاعلهن فعلن

گزینه «۲»: مفاعلهن فاعلاتن مفاعلهن فعلن (توجه: آخر شعر محذوف نیست).

گزینه «۴»: فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فعلن

(اربیات فارسی سال چهارم، عروض، صفحه ۵۴)

۱۲۸-

(مهم ابراهیم مازنی)

وزن بیت گزینه «۱»: «مفتعلن فاعلهن مفتعلن فاعلهن» ← گروه ۳

وزن بیت گزینه «۲»: «مفتعلن مفتعلن فاعلهن» ← گروه ۳

وزن بیت گزینه «۳»: «مفتعلن مفاعلهن مفتعلن مفاعلهن» ← تک‌وزن

وزن بیت گزینه «۴»: «مفتعلن مفتعلن مفتعلن مفتعلن» ← گروه ۳

(اربیات فارسی سال چهارم، عروض، صفحه‌های ۵۲ و ۵۵)

۱۲۹-

(اصلان قزلبو)

گزینه «۲»: فاعلاتن مفاعلهن فعلن که در اصل فاعلاتن مفاعلهن فعلن بوده است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: رمل مسدس مخبون محذوف: فاعلاتن فاعلاتن فعلن

گزینه «۳»: هزج مسدس محذوف: مفاعلهن مفاعلهن فعلن

گزینه «۴»: رمل مسدس محذوف: فاعلاتن فاعلاتن فعلن

(اربیات فارسی سال چهارم، عروض، صفحه ۵۵)

۱۳۰-

(تسرین فوق پرست)

بیت گزینه «۲» بر وزن «فاعلاتن مفاعلهن فعلن» سروده شده که از تک‌وزن‌هاست.

ابیات سایر گزینه‌ها در گروه وزنی (۲) قرار دارند.

(اربیات فارسی سال چهارم، عروض، صفحه‌های ۵۱ و ۵۵)

تاریخ ادبیات و آرایه‌های ادبی

۱۳۱-

(سید علیرضا احمدی)

حمایت سامانیان از شعر و ادب دری خالی از انگیزه سیاسی نبود اما غالباً جنبه‌های ذوقی و علاقه‌های قلبی را نیز به همراه داشت. هم‌چنین محمود غزنوی با هزینه کردن ثروت بادآورده‌ای که از سلاطین هند به غنیمت گرفته بود، در ظاهر با خاطری آسوده برای رقابت با سامانیان، بساط شاعرپروری را گستراند.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: نادرست - درست.

گزینه «۳»: درست - نادرست.

گزینه «۴»: نادرست - درست.

(تاریخ ادبیات (۱)، تاریخ ادبیات ایران، صفحه‌های ۲۶ و ۶۲)

۱۳۲-

(موسیم آزرکردار)

ناصرخسرو، به غیر از دیوان و سفرنامه، به تألیف آثار ماندگار جامع‌الحکمتین، خوان اخوان و زادالمسافرین دست زد که در زمره آثار کلامی زبان فارسی قرار دارند و نتیجه تأملات خردمندانه‌ای هستند که در سده پنجم هجری به دنبال خردگرایی‌های سده قبل بوشکور و شهید بلخی و فردوسی شکل گرفته‌اند.

(تاریخ ادبیات (۱)، تاریخ ادبیات ایران، صفحه ۸۰)

۱۳۳-

(عارفه‌سارات طباطبایی نژاد)

از زبان پارسی میانه آثار زیادی به دست ما رسیده است که برخی از آن‌ها در سده‌های نخستین اسلام نوشته شده است. فرمان‌ها و نامه‌های شاهان هخامنشی به زبان فارسی باستان نوشته شده است.

(تاریخ ادبیات (۱)، تاریخ ادبیات ایران، صفحه‌های ۹ تا ۱۱)

۱۳۴-

(کنگور سراسری ۹۳)

گرشاسپ‌نامه، اثر اسدی توسی، داستانی منظوم در قالب مثنوی است مشتمل بر حدود نه هزار بیت که تقریباً اغلب خصوصیات شاهنامه فردوسی در آن دیده می‌شود.

(تاریخ ادبیات (۱)، تاریخ ادبیات ایران، صفحه ۵۷)

۱۳۵-

(طنین زاهدی‌کیا)

نثر قابوس‌نامه، نثر اخلاقی و اجتماعی (تعلیمی) است.

(تاریخ ادبیات (۱)، تاریخ ادبیات ایران، صفحه‌های ۸۷ تا ۸۹)

۱۳۶-

(طنین زاهدی/کیا)

ابوالفضل بیهقی تنها موزخی امین و بلندپایه نیست، بلکه نویسنده‌های توانا و چیره‌دست نیز هست. قدرت نویسندگی و توانایی او در قلمرو امکانات زبان فارسی از یک طرف و امانتداری و دقت وی در جزئیات و پیوند دادن حوادث مرتبط با یکدیگر، سبب شده است که کتاب او به صورت داستانی بسیار گیرا و دلچسب درآید.

(تاریخ ادبیات (۱)، تاریخ ادبیات ایران، صفحه‌های ۹۰ و ۹۱)

۱۳۷-

(فرهاد علی نژاد)

موارد نادرست: طبقات الصوفیه: ابو عبدالرحمان سلمی نیشابوری (ترجمه و املاي این کتاب از خواجه عبدالله است) - التفهیم: ابوریحان بیرونی - لغت فرس: اسدی توسی

(تاریخ ادبیات (۱)، تاریخ ادبیات ایران، ترکیبی)

۱۳۸-

(موسیم آزرگردار)

- سرمشق‌های حافظ در غزل سرایی، سعدی شیرازی، کمال اصفهانی، سلمان ساوجی و خواجوی کرمانی هستند.

- دوران حکومت سختگیرانه امیر مبارزالدین محمد با تعصب و خشونت همراه بود و زندگی حافظ را تلخ می‌کرد. شاعر آزاده‌حال بیش‌ترین غزل‌های آبدار خود را در مبارزه با ریاکاری و عوام‌فریبی با لحنی نیشدار و گزنده، تلویحاً خطاب به همین امیر ریاکار مظفری سروده و با کنایه و تمسخر او را «محتسب» خوانده است.

(تاریخ ادبیات (۲)، تاریخ ادبیات ایران، صفحه‌های ۲۳ و ۲۴)

۱۳۹-

(طنین زاهدی/کیا)

استفاده از زبان و الفاظ محاوره که پیش از آن کمتر در عرصه شعر معمول بوده است، از مشخصات کلی سبک عصر صائب است؛ مثل کلمه «بخیه»، دندان‌نما و هرزه‌گردی» در بیت صورت سؤال که از کلیم همدانی (کاشانی) است.

(تاریخ ادبیات (۲)، تاریخ ادبیات ایران، صفحه‌های ۴۱ و ۴۸)

۱۴۰-

(مهمد ابراهیم مازنی)

عبدالله مستوفی آثار قلمی چندی - اعم از ترجمه و تألیف - از خود به یادگار گذاشت که برتر از همه آن‌ها کتاب «شرح زندگانی من» است. «شرح زندگانی من» اثری گرم و زنده از نوع خاطرات (حسب حال) است که در آن گوشه‌هایی از تاریخ اجتماعی ایران در عصر نویسنده (قاجار) به روشنی تصویر شده است.

(تاریخ ادبیات (۲)، تاریخ ادبیات ایران، صفحه‌های ۶۰ و ۶۱)

۱۴۱-

(فرهاد علی نژاد)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: آذر، اصول شعر را بیشتر از مشتاق آموخته بود.

گزینه «۳»: ناصرالدین شاه توجه بیشتری به فروغی نمود و هر ماه ساعتی چند او را به حضور می‌پذیرفت.

گزینه «۴»: اخوانیات دیوان هاتف، خطاب به صباحی و آذر است. هاتف قصایدی در ستایش مشتاق دارد.

(تاریخ ادبیات (۲)، تاریخ ادبیات ایران، صفحه‌های ۶۸، ۶۹ و ۷۳)

۱۴۲-

(موسیم آزرگردار)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: در دوران صفوی شعر بیشتر در میان پیشه‌وران و طبقات عامه رایج بود اما در دوره بعد از قمر، شعر در بین خواص و علما مورد توجه قرار گرفت؛ زیرا دیگر صرف داشتن قریحه برای شعر و شاعری کافی نبود و شاعران باید با اصول و قواعد شاعری آشنا می‌بودند.

گزینه «۲»: روی هم رفته شاعران این عصر، با وجود رویارویی با دنبایی تازه و کاملاً متفاوت با گذشته، نتوانستند چیزی کاملاً ابتکاری و بی‌سابقه بیافرینند.

گزینه «۳»: نشاط، هر چند قصایدی بلند دارد اما به ویژه از نظر غزل سرایی در بین هم‌روزگاران خود تا حدی کم‌نظیر است.

(تاریخ ادبیات (۲)، تاریخ ادبیات ایران، صفحه‌های ۷۷، ۷۹، ۸۳، ۸۴ و ۸۸)

۱۴۳-

(سیر علیرضا امدری)

- رواج کتاب براهین العجم نشان داد که دیگر هر بازاری‌ای نمی‌تواند به صرف داشتن ذوق و قریحه شاعری در شمار شاعران عصر خود درآید.

- شعر صوفیانه عصر صبا هر چند زیاد است، به لحاظ کیفیت با آنچه در عصر حافظ و مولانا دیده‌ایم قابل مقایسه نیست. (البته شعر عاشقانه این عصر هم به پای عصر حافظ و مولانا نمی‌رسد.)

- شعر دوره بازگشت را باید شعری آفاقی و عینیت‌گرا معرفی کرد.

(تاریخ ادبیات (۲)، تاریخ ادبیات ایران، صفحه‌های ۷۷ تا ۷۹)

۱۴۴-

(وهیدر رفشازاده)

کام مجاز از میل و آرزوست.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: دل مجاز از وجود / جهان مجاز از مردم جهان / دم مجاز از سخن

گزینه «۳»: ماه مجاز از معشوق / زهره مجاز از شهامت

گزینه «۴»: گل مجاز از معشوق / می مجاز از جام می / کف مجاز از گل

دست / کام مجاز از میل و آرزو

(آرایه‌های ادبی، بیان، صفحه ۷۷)

۱۴۵-

(داود تالشی)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: کافور استعاره از برف و مجاز به علاقه شباهت

گزینه «۲»: سرو خرامان: استعاره از «معشوق» است و مجاز به علاقه شباهت

گزینه «۴»: شکر: استعاره از معشوق است و مجاز به علاقه شباهت

زخم سنگ: استعاره از بلاهای روزگار است و مجاز به علاقه شباهت

(آرایه‌های ادبی، بیان، صفحه‌های ۶۵ و ۷۷)

۱۴۶-

(همید مهرثی)

بیت «ت»: «سر» مجاز از مو

بیت «الف»: «پیراهن شستن سبزه» استعاره مکنیه و تشخیص است.

بیت «ب»: «پخته‌خوار» کنایه از راحت‌طلب بودن است.

بیت «ث»: «بستان» استعاره از جان و وجود شاعر است.

بیت «پ»: مصراع اول به مصراع دوم تشبیه شده است.

(آرایه‌های ادبی، بیان، ترکیبی)

عربی سال چهارم

۱۵۱- (مبیر همایی)

«معلّماتنا المجذات»: معلّم‌های کوشا (تلاشگر) ما / «بریتین»: تربیت می‌کنند / «یتلّن»: به دست می‌آورند / «مَنُ فی المدینة»: هرکس، هرکسی، همه کسانی را که در شهرند.

(عربی سال چهارم، ترجمه، ترکیبی)

۱۵۲- (مهمر صارق مهنی)

ترجمه صحیح عبارت: «چهار نفر از اشخاص سرشناس روستا جلو آمدند در حالی که هر یک به او می‌گفت:»

(عربی سال چهارم، ترجمه، صفة ۲۴)

۱۵۳- (مبیر همایی)

تعریب صحیح عبارت: «قد کان / كانت اللّغة العربیة إحدى أفصح لغات العالم!»

(عربی سال چهارم، تعریب، ترکیبی)

۱۵۴- (سیر مهمر علی مرتضوی)

مؤمنان: «المؤمنون» (اسم افعال ناقصه و مرفوع) / ادامه می‌داند: «کان یواصلون» / مسیر خود: «طریقهم» / روشنایی: «الضیاء، النور» / دیگران: «الآخرین» / تشویق می‌کردند: «کان عطف شده است یشجعون»

(عربی سال چهارم، تعریب، ترکیبی)

۱۵۵- (مهمر صارق مهنی)

حرکت گذاری درست عبارت: «صَحیحُ الآخرِ هُوَ ما یَظْهَرُ عَلَیْهِ جَمیعُ الحَرَکاتِ وَ هذِهِ هِیَ العَلاماتُ الْأَصْلِیَّةُ.»

(عربی سال چهارم، اعراب‌گذاری، صفة ۲۸)

۱۵۶- (درویشعلی ابراهیمی)

کلمه «الحیاء» مصدر فعل «حیی» می‌باشد و اسمی مفرد و مؤنث مجازی و معرف بآل است و از نظر نقش، مجرور به حرف جرّ است و اعرابش هم اصلی و ظاهری است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «متعدّ - فاعله الاسم الظاهر» نادرست است.

گزینه ۳: «مذکر و جامد» نادرست است.

گزینه ۴: «فاعل ضمیر «هی» المستتر» نادرست است.

(عربی سال چهارم، تحلیل صرفی و نحوی، صفة ۲۹)

۱۵۷- (مهمر موری رضایی)

«أوحی» فعل است، نه اسم مقصور. در سایر گزینه‌ها به ترتیب: «المُنَى»، «التّیا» و «خلایا» اسم مقصور هستند.

(عربی سال چهارم، قواعد اسم، صفة ۲۷)

۱۴۷-

(مبیر مهرثی)

گزینه ۱: «خون» مجاز از کشتن / «کمر بستن» کنایه از مهیا و آماده شدن است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۲: «باد به گرد نرسیدن» کنایه از سرعت زیاد است. / بیت مجاز ندارد.

گزینه ۳: «بار نیک روییدن» کنایه از سود بردن است. / بیت مجاز ندارد.

گزینه ۴: «شهر» و «دشت» به ترتیب مجاز از مردم شهر و دشت هستند. / بیت کنایه ندارد.

(آرایه‌های ادبی، بیان، صفة‌های ۷۷ و ۸۷)

۱۴۸-

(داور تالش)

گزینه ۳: خون در معنای کشتن، مجاز به علاقه لازمی است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «جام مجاز از شراب = جام محلی است برای شراب (محلّیه)

گزینه ۲: «بازو مجاز از قدرت = بازو آلت و وسیله‌ای اعمال قدرت (آلیه)

گزینه ۴: «خاک مجاز از انسان = خاک سبب به وجود آمدن انسان شد (سببیه)

(آرایه‌های ادبی، بیان، صفة ۸)

۱۴۹-

(مبیر مهرثی)

گزینه ۴: «حسن چون ماه» و «زیب چهره چون خور» تشبیه هستند اما بیت استعاره ندارد.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «سنبل» استعاره از زلف، «ترگس» استعاره از چشم / تشبیه: «شکنج سنبل ← گنج صورت و معنی» «ترگس مست ← زیب جامه و زیور»

گزینه ۲: «لعل» استعاره از لب / تشبیه: «جام لعل» و «دام زلف»

گزینه ۳: «ریشک بردن اختر گردون» استعاره و تشخیص / تشبیه: «چشمه چشم»

(آرایه‌های ادبی، بیان، صفة‌های ۵۴، ۵۹، ۶۵ و ۷۱)

۱۵۰-

(داور تالش)

فقط کنایه دارد: مصراع اول کنایه از «عاشق بودن» و مصراع دوم کنایه از «بی‌اختیار بودن نسبت به خود»

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: آرزو به کمند تشبیه شده است. شیرازه‌بند کنایه از «سر و سامان دادن»

گزینه ۲: شب اندیشه (اضافه تشبیهی)، مصراع اول کنایه از «عاشق شدن، عاشق کردن»

گزینه ۴: «چو شیر زبان» تشبیه است. «میان بستن» کنایه از آماده شدن است.

(آرایه‌های ادبی، بیان، صفة‌های ۵۴، ۵۹ و ۸۷)

۱۶۵- (میلار هوشیار)
در فرهنگ شفاهی، عامل اصلی حفظ و انتقال دانش‌ها، تجارب و به‌طور کلی فرهنگ، حافظه و گفت‌و شنود است.

(تاریخ‌شناسی، منابع اطلاعاتی گذشته‌ها، صفحه‌های ۴۵ و ۴۶)

۱۶۶- (مریم بوستان)
معمولاً در افسانه‌ها، هر ملتی دارای یک عصر طلائی است. به عقیده هندی‌های باستان در عصری به نام «کریاتیوگا»، انسان‌ها عمر طولانی داشته و براساس راستی و درستی زندگی می‌کرده‌اند.

(تاریخ‌شناسی، منابع اطلاعاتی گذشته‌ها، صفحه ۴۷)

۱۶۷- (میلار هوشیار)
دوران حماسی در تاریخ ایران پیش از اسلام، از فرمانروایی کیخسرو آغاز می‌شود و تا اواخر دوره کیانیان ادامه می‌یابد.

(تاریخ‌شناسی، منابع اطلاعاتی گذشته‌ها، صفحه ۴۸)

۱۶۸- (سید علیرضا امیری)
مهمترین عامل حفظ اخبار تاریخی و جلوگیری از تبدیل آن‌ها به حماسه و افسانه، گسترش استفاده از خط است.

(تاریخ‌شناسی، منابع اطلاعاتی گذشته‌ها، صفحه ۴۸)

۱۶۹- (سید علیرضا امیری)
بسیاری از اخبار و اطلاعاتی که در تاریخ گم شده است یا مورخان به آن‌ها دسترسی ندارند، در افسانه‌ها و حماسه‌ها قابل کشف و استفاده است.

(تاریخ‌شناسی، منابع اطلاعاتی گذشته‌ها، صفحه‌های ۵۳ و ۵۴)

۱۷۰- (سید علیرضا امیری)
متخصصان ادبیات با اسطوره‌شناسی سر و کار دارند. زیرا کتاب‌های ادبی گاه از ماجراهای اساطیری تأثیر می‌پذیرند. زبان‌شناسی (زبان‌های باستانی) نیز چون امکان خواندن کتاب‌ها و کتیبه‌ها و اسناد قدیمی را فراهم می‌سازد، به مضامین افسانه‌ای و حماسی می‌پردازد.

مورخان به دلیل احاطه بر ادوار تحول فرهنگی و اجتماعی بشر، به تحقیق درباره افسانه‌ها و حماسه‌ها می‌پردازند.

(تاریخ‌شناسی، منابع اطلاعاتی گذشته‌ها، صفحه ۵۴)

جغرافیای سال چهارم

۱۷۱- (مهمعلی قطیعی بایگی)
قدیمی‌ترین نقشه معتبر، باقی‌مانده لوحی از گل رس است که در بابل کشف شده است.

در قرن بیستم، یکی از علل رشد استفاده از نقشه، وقوع دو جنگ جهانی اول و دوم بود.

(جغرافیای سال چهارم، نقشه و فرایندها، صفحه‌های ۳۴ و ۳۵)

۱۵۸- در بیت صورت سؤال ۵ اسم مبنی دیده می‌شود:
۱- مَن ۲- ضمیر «ه» در «نفسه» ۳- اذنی ۴- ضمیر «ه» در «یلقاه» ۵- ضمیر «ها» در «فیها»

(عربی سال چهارم، قواعد اسم، صفحه‌های ۴، ۵ و ۱۱)

۱۵۹- «بعدن» فعل مضارع در صیغه جمع مؤنث غایب (لغائبات) بوده که مبنی می‌باشد. افعال در سایر گزینه‌ها، یا مضارع نیستند یا مضارع معرب هستند.

(عربی سال چهارم، انواع اعراب، صفحه ۲۷)

۱۶۰- صورت سؤال از ما کلمه‌ای را می‌خواهد که هیچ یک از حرکات اعراب در آن ظاهر نمی‌شود که این وصف مخصوص اسامی مقصور و اسامی مضاف به یاء متکلم است.

در گزینه «۳» کلمه «أذی» یک اسم مقصور می‌باشد. دقت شود که «القاضی» در گزینه «۴» یک اسم منقوص است که تنها در حالت‌های مرفوع و مجرور حرکت اعراب را نمی‌پذیرد.

(عربی سال چهارم، قواعد اسم، صفحه ۲۷)

تاریخ‌شناسی

۱۶۱- نامشخص و غیردقیق بودن محتوای افسانه‌ها بدین دلیل است که در افسانه‌ها به زمان و مکان پدیده‌ها توجهی نمی‌شود.

(تاریخ‌شناسی، منابع اطلاعاتی گذشته‌ها، صفحه ۴۳)

۱۶۲- قهرمان در همه افسانه‌ها وجود دارد. در افسانه‌های ایران باستان اسفندیار، قهرمانی روئین‌تن است. در یونان باستان آشیل و در اسکاندیناوی بالدر روئین‌تن هستند.

(تاریخ‌شناسی، منابع اطلاعاتی گذشته‌ها، صفحه ۴۴)

۱۶۳- دانشمندان با استفاده از اسطوره‌شناسی تطبیقی به مطالعه دربارهٔ وجوه مشترک افسانه‌های ملل می‌پردازند و به موارد فراوانی از این شباهت‌ها دست یافته‌اند؛ مثلاً نشان می‌دهد انسان‌ها در گذشته‌های دور با هم زندگی می‌کرده‌اند و سپس از هم جدا شده‌اند.

(تاریخ‌شناسی، منابع اطلاعاتی گذشته‌ها، صفحه ۴۴)

۱۶۴- پیدایش افسانه‌ها یا به عبارتی دیگر تبدیل رخداد‌های تاریخی به افسانه‌ها، در اصل به دلیل حاکمیت فرهنگ شفاهی بوده است. (توجه داشته باشید که گزینه‌های «۱»، «۲» و «۴» از مهم‌ترین عوامل دگرگونی اخبار و داستان در خود فرهنگ‌های شفاهی است؛ به عبارتی در مقام تبیین چگونگی پیدایش افسانه‌ها در فرهنگ شفاهی است.)

(تاریخ‌شناسی، منابع اطلاعاتی گذشته‌ها، صفحه ۴۶)

۱۷۸- (ممدابراهیم مازنی)

بر اساس مقیاس ترسیمی داده شده، هر سانتی متر بر روی نقشه معادل با ۴ کیلومتر (۴۰۰۰۰۰ سانتی متر) است. بنابراین:

$$\frac{1}{400000}$$

بنابراین این نقشه جزء نقشه‌های کوچک مقیاس می‌باشد.

(یغرافیای سال چهارم، نقشه و فرایندهای تهیه آن، صفحه‌های ۴۴ تا ۴۶)

۱۷۹- (شیوا شریف‌زار)

طبقه‌بندی نقشه‌ها بر اساس مقیاس:

۱) نقشه‌های با مقیاس بسیار بزرگ: این نقشه‌ها از مقیاس $\frac{1}{100}$ تا $\frac{1}{2000}$ هستند که عمدتاً برای اجرای عملیات عمرانی تهیه می‌شوند و به دقت بالایی نیاز دارند؛ مانند نقشه‌های ساختمانی (پلان‌ها).

۲) نقشه‌های بزرگ مقیاس: از $\frac{1}{2000}$ تا $\frac{1}{10000}$ ؛ این نقشه‌ها از دقت کافی برخوردارند و در پروژه‌های عمرانی سازمان‌های مختلف به کار گرفته می‌شوند؛ مانند نقشه‌های شهرسازی، شبکه‌های انتقال نیرو، نقشه مسیر لوله‌های آب و نفت و گاز.

۳) نقشه‌های متوسط مقیاس: از $\frac{1}{10000}$ تا $\frac{1}{100,000}$ ؛ مانند نقشه‌هایی که سراسر کشور را پوشش می‌دهد.

۴) نقشه‌های کوچک مقیاس: از $\frac{1}{100,000}$ تا $\frac{1}{چند میلیونیم}$ را در بر می‌گیرند؛ مانند نقشه‌های قاره‌ها و کشورهای بزرگ.

(یغرافیای سال چهارم، نقشه و فرایندهای تهیه آن، صفحه‌های ۴۵ و ۴۶)

۱۸۰- (ممدعلی فطیپی بایگی)

نقشه‌های انسانی، پدیده‌های انسانی همچون شهرها، معادن، فرودگاه‌ها، سدها، پل‌ها و مکان‌های دیدنی را نشان می‌دهند. نقشه‌های طبیعی، نشان‌دهنده پدیده‌های طبیعی همچون آب‌وهوا، پوشش گیاهی و توپوگرافی هستند.

(یغرافیای سال چهارم، نقشه و فرایندهای تهیه آن، صفحه ۴۷)

تاریخ ایران و جهان (۱)

۱۸۱- (سید علیرضا امیری)

دوران گسترش فن دربانوردی و اکتشافات جغرافیایی همزمان با دوران رنسانس در اروپا (۱۶۰۰-۱۴۰۰ میلادی) می‌باشد.

(تاریخ ایران و جهان (۱)، جهان باستان، صفحه ۷)

۱۸۲- (داود اورنگ)

بهانه کمبوجیه در حمله به مصر، عدم پذیرش وی به دامادی فرعون مصر بود اما انگیزه واقعی وی، همدستی فرعون مصر با پادشاه لودییه در ماجرای توطئه حمله به ایران و نیز ثروت بیکران مصر بود.

(تاریخ ایران و جهان (۱)، جهان باستان، صفحه ۵۵)

۱۷۲- (ممدابراهیم مازنی)

- عوامل گسترش علم نقشه‌کشی (کارتوگرافی):

اکتشافات جغرافیایی و تهیه نقشه سرزمین‌های تازه کشف شده، وقوع دو جنگ جهانی اول و دوم، اختراع دوربین عکاسی و نصب آن در هواپیما و استفاده از تصاویر ماهواره‌ای و رایانه

- پیامدهای گسترش علم کارتوگرافی (نقشه‌کشی):

توسعه و فراگیری علم جغرافیا و برنامه‌ریزی‌های مورد نیاز فضاهای جغرافیایی (یغرافیای سال چهارم، نقشه و فرایندهای تهیه آن، صفحه ۳۵)

۱۷۳- (مریم بوستان)

در نقشه‌برداری هوایی، هواپیما با پرواز در ارتفاعی معین از سطح زمین، به‌طور متوالی از منطقه مورد نظر عکس‌های افقی تهیه می‌کند. این عکس‌های متوالی که هر یک حدود ۶۰ درصد پوشش مشترک دارد بعدها در دستگاه تبدیل قرار می‌گیرد و به دلیل پوشش مشترک عکس‌ها، «پدیده‌ها به صورت برجسته دیده می‌شوند».

(یغرافیای سال چهارم، نقشه و فرایندهای تهیه آن، صفحه‌های ۳۷ و ۳۸)

۱۷۴- (ممدعلی فطیپی بایگی)

به فرایند تبدیل عکس هوایی به نقشه، «فتوگرامتری» می‌گویند.

ترسیم شکل سواحل، مشخص نمودن مرزهای دریایی و نیز چگونگی هدایت کشتی‌ها برای نزدیک شدن به بنادر، اسکله‌ها، خلیج‌ها و تنگه‌ها از کاربردهای «نقشه‌برداری دریایی» هستند.

(یغرافیای سال چهارم، نقشه و فرایندهای تهیه آن، صفحه‌های ۳۸ و ۴۱)

۱۷۵- (شیوا شریف‌زار)

امروزه نقشه‌های دریایی کارایی بسیار دارند. در آینده، آب‌های شمالی کره زمین یکی از پررفت‌وآمدترین خطوط تجاری جهان خواهند شد و نقشه‌های دریایی این مناطق اهمیت بیشتری خواهند یافت.

(یغرافیای سال چهارم، نقشه و فرایندهای تهیه آن، صفحه ۴۱)

۱۷۶- (مریم بوستان)

نقشه‌های تلفیقی حاصل ترکیب اطلاعات سایر نقشه‌ها و مدارک موجود است. از میان چهار نوع نقشه‌برداری زمینی، هوایی، دریایی و تلفیقی، فقط نقشه‌های تلفیقی در زمره فعالیت‌های نقشه‌کشی قرار می‌گیرند. نقشه کاربری اراضی و گردشگری از این نوع است.

(یغرافیای سال چهارم، نقشه و فرایندهای تهیه آن، صفحه‌های ۴۳ و ۴۷)

۱۷۷- (شیوا شریف‌زار)

مقیاس کسری ساده‌ترین و متداول‌ترین روش نمایش مقیاس نقشه است؛ در این مقیاس صورت کسر، عدد یک است که مربوط به نقشه بوده (۱ واحد) و مخرج کسر، نشانگر میزان کوچک‌شدگی نقشه است.

(یغرافیای سال چهارم، نقشه و فرایندهای تهیه آن، صفحه ۴۵)

۱۸۳-

(کنکور سراسری ۹۳) عصر ساسانی، به‌ویژه عصر انوشیروان، دوران شکوفایی فرهنگ و تمدن ایران باستان است.

(تاریخ ایران و جهان (۱)، جهان باستان، صفحه ۸۴)

۱۸۴-

(سیر علیرضا امیری) اولین جنگ مسلمانان در طول سال‌های استقرار پیامبر (ص) در مدینه، جنگ بدر بود که دلیل بروز آن، تلاش برای بازپس‌گیری اموال مصادره شده مسلمانان مکه توسط قریش بود.

(تاریخ ایران و جهان (۱)، ظهور اسلام، حرکتی تازه در تاریخ، صفحه ۱۰۲)

۱۸۵-

(کنکور سراسری ۹۲) پیامبر (ص) در سال ۶ هـ. ق، تصمیم گرفت به همراه گروهی از مسلمانان، نه به قصد جنگ، بلکه برای زیارت خانه خدا عازم مکه شود. موفقیت پیامبر (ص) در این سفر به‌معنای پایان سلطه بت‌پرستی در عربستان بود. بنابراین سران مشرک مکه در مقابل چنین اقدامی مقاومت کردند و مانع ورود مسلمانان به مکه و زیارت خانه خدا شدند. با تمایل پیامبر (ص) به پرهیز از رویارویی نظامی، مذاکره دو طرف سرانجام به انعقاد قرارداد صلح حدیبیه انجامید که اصلی‌ترین ماده آن، توافق بر ده سال متراکه جنگ میان مکه و مدینه و هم‌پیمانان آن‌ها بود و مهم‌ترین پیامد آن، شکل‌گیری مناسبات منطقه‌ای و جهانی مسلمانان و گسترش دامنه تبلیغات اسلام بود.

(تاریخ ایران و جهان (۱)، ظهور اسلام حرکتی تازه در تاریخ، صفحه ۱۰۴)

۱۸۶-

(مریم بوستان) حکومت آل‌بویه در زمان فرمانروایی عضدالدوله به اوج اقتدار و شکوفایی خود رسید. یک ویژگی برجسته حکومت آل‌بویه و سایر سلسله‌های ایرانی در سده‌های سوم تا پنجم هجری مدارای مذهبی بود.

(تاریخ ایران و جهان (۱)، ایران از ورود اسلام تا صفویان، صفحه‌های ۱۵۰ و ۱۵۱)

۱۸۷-

(میلاد هوشیار) آل‌بویه همچون سامانیان و دیگر سلسله‌های ایرانی برای زنده کردن فرهنگ و سنت‌های ایرانی کوشش می‌کردند و ادعا می‌کردند نسب آنان به بهرام گور (شاه ساسانی) می‌رسد.

(تاریخ ایران و جهان (۱)، ایران از ورود اسلام تا صفویان، صفحه‌های ۱۵۰ و ۱۵۱)

۱۸۸-

(میلاد هوشیار) نتایج لشکرکشی‌های پیاپی غزنویان به هندوستان عبارتند از:
۱- تصاحب گنجینه‌های مملو از طلا و جواهر معابد و بتکده‌های هند
۲- کسب اعتبار و مشروعیت دینی و سیاسی به عنوان جهادگر
۳- جلوگیری از بحران‌آفرینی نظامیان از طریق سرگرم کردن آنان به عملیات‌های جنگی

(تاریخ ایران و جهان (۱)، ایران از ورود اسلام تا صفویان، صفحه‌های ۱۵۵)

۱۸۹-

(مریم بوستان) امیران سامانی، سیاستمداران با تدبیر و لایق بودند و از وجود وزیران و مشاوران دانشمند و کاردانی بهره می‌بردند.

(تاریخ ایران و جهان (۱)، ایران از ورود اسلام تا صفویان، صفحه‌های ۱۳۷ تا ۱۳۹)

۱۹۰-

(میلاد هوشیار) برجسته‌ترین دستاورد حکومت ایلخانی در زمینه سیاسی، وحدت جغرافیایی ایران بود. ایلخانان موفق شدند سرزمین‌های پهناوری از جیحون تا فرات و بخش وسیعی از آناتولی را تحت فرمانروایی خود درآورند.

(تاریخ ایران و جهان (۱)، ایران از ورود اسلام تا صفویان، صفحه ۱۶۸)

جغرافیا (۱)

۱۹۱-

(شیوا شریف‌زار) جغرافی دانان از عکس‌های هوایی که به وسیله هواپیما تهیه می‌شود، استفاده می‌کنند. این تصاویر به دلیل دید همه‌جانبه‌ای که به دست می‌دهند، بسیار مفیدند. کارآیی عکس‌های هوایی زمانی بهتر معلوم می‌شود که از یک ناحیه به فاصله زمانی معین مثلاً چند ماه یا چند سال تصاویر متعدد گرفته باشند. با مقایسه عکس‌ها، می‌توان تغییرات پدیده‌های مختلف در سطح زمین را بررسی کرد.

(جغرافیا (۱)، جغرافیا چیست؟، صفحه ۹)

۱۹۲-

(مهدی ابراهیم مازنی)

نام توده هوا	زمان نفوذ به کشور	اثر آب‌وهوایی
سرد جنب قطبی	زمستان	هوای سرد و خشک
مرطوب مدیترانه‌ای	زمستان	برف و باران
مرطوب موسمی	تابستان	ریزش باران
سودانی	زمستان	بارندگی
گرم و خشک	تابستان	بادهای گرم و سوزان

(جغرافیا (۱)، جغرافیای طبیعی و انسانی ایران، صفحه ۲۷)

۱۹۳-

(مریم بوستان) پوشش گیاهی بلوط، هم در جنگل‌های هیرکانی (کناره دریای خزر) و هم در جنگل‌های نواحی نیمه‌مرطوب ارسباران وجود دارد.

(جغرافیا (۱)، جغرافیای طبیعی و انسانی ایران، صفحه ۵۸)

۱۹۴-

(مهمعلی فطیمی باگی) آلودگی هوا که با افزایش کارخانه‌ها و فعالیت‌های صنعتی، استفاده بیش از حد از سوخت‌های فسیلی، افزایش استفاده از وسایل نقلیه و ... ایجاد می‌شود باعث افزایش میزان گازهای گلخانه‌ای و در نتیجه گرم شدن زمین می‌گردد. همچنین باران اسیدی و تخریب لایه ازن از نتایج نامطلوب آلودگی هوا است.

نکته: وارونگی دما، یک پدیده طبیعی است که ممکن است در داخل یا خارج شهرها رخ دهد، اما در شهرهای بزرگ و صنعتی مشکلات زیادی را به همراه می‌آورد؛ چرا که در وارونگی دما جابه‌جایی هوا صورت نمی‌گیرد و آلودگی هوا بیشتر می‌شود.

(جغرافیا (۱)، آلودگی، صفحه‌های ۶۵ تا ۶۹)

علوم اجتماعی

۱۹۵-

(ممد ابراهیم مازنی)

قطع درختان، نابودی جنگل‌ها، کندن بوته‌ها و چرای بی‌رویه دام‌ها در مراتع از عوامل تشدید سیل می‌باشند و به تنهایی نمی‌توانند موجب وقوع سیل شوند.

(بغرافیا (۱)، مقارنات طبیعی، صفحه ۸۴)

۱۹۶-

(ممد ابراهیم مازنی)

طبق شکل ۲ - ۷ صفحه ۱۰۰ کتاب درسی، در کشورهای یونان، ایتالیا، اسپانیا، آلمان، اتریش، نروژ و هلند، میزان مهاجرپذیری و مهاجرفرستی تفاوتی آشکار دارد ولی در کشورهای فرانسه، انگلستان و دانمارک این میزان تقریباً متعادل و برابر است.

(بغرافیا (۱)، گردشگری، صفحه ۱۰۰)

۱۹۷-

(ممد علی فطیمی بایگی)

پارک جنگلی سی‌سنگان در شرق شهرستان «نوشهر»، آبشار بیشه در استان «لرستان»، بارگاه شاهزاده عبدالعظیم حسنی در شهر «ری» و قلعه فلک‌الافلاک در «خرم‌آباد» قرار دارد.

(بغرافیا (۱)، گردشگری، صفحه‌های ۱۰۸ تا ۱۱۱)

۱۹۸-

(فرشاد رودباری)

بررسی گزینه‌های نادرست:

گزینه «۱»: در کشورهای در حال توسعه نظیر مکزیک قاعدهٔ هرم سنی «پهن» است.

گزینه «۳»: در مناطقی که ضخامت قشر خاک «کم» است، جمعیت اندکی زندگی می‌کنند.

گزینه «۴»: آن چه موجب رشد جمعیت در یک کشور یا کل جهان می‌شود، تغییرات مربوط به «نرخ موالید و نرخ مرگ‌ومیر» است.

(بغرافیای (۱)، جمعیت و مهاجرت، صفحه‌های ۱۱۷، ۱۲۰ و ۱۲۳)

۱۹۹-

(پوروز بیگی)

پس از انقلاب صنعتی با پیشرفت چشمگیر پزشکی و بهداشت، توسعهٔ ابزار و آلات و شیوه‌های کشاورزی و افزایش تولید غذا و پیشرفت امکانات حمل‌ونقل و ارتباطات، میزان مرگ و میر به شدت کاهش یافت و جمعیت جهان چند برابر شد.

(بغرافیای (۱)، جمعیت و مهاجرت، صفحه ۱۱۹)

۲۰۰-

(مریم بوستان)

مهاجرت کارگران ترکیه به کشور آلمان غربی (کارگران مهمان) پس از جنگ جهانی دوم که به خاطر نیاز آلمان غربی به نیروی کار برای بازسازی صنایع و نیاز کارگران ترکیه به دستمزد و رفاه بیشتر صورت گرفت، از نوع مهاجرت «اختیاری» خارجی (بین‌المللی) بود.

(بغرافیا (۱)، جمعیت و مهاجرت، صفحه‌های ۱۳۰ تا ۱۳۲)

۲۰۱-

(اعظم رهبری)

قدرت سیاسی جوامع اسلامی که تا قبل از استعمار، بیش‌تر ریشه در مناسبات قومی و قبیله‌ای داشت، در دوران استعمار، از طریق سازش با دولت‌های غربی، با قدرت استعمارگران پیوند خورد و این مسئله، سبب شد تا استبداد ایلی و قومی به صورت استبداد استعماری درآید.

در مقابل نفوذ و سلطهٔ فرهنگ غرب، مقاومت‌هایی شکل گرفت که ریشه در فرهنگ اسلامی داشت. (علوم اجتماعی، فرهنگ جهانی، صفحه‌های ۲۸ و ۲۹)

۲۰۲-

(اعظم رهبری)

در عصر نبوی، رسول خدا (ص) پس از سیزده سال دعوت و مقاومت در برابر فشارهای نظام قبیله‌ای عرب، حکومت اسلامی را تشکیل داد و طی ده سال حکومت، موانع سیاسی پیش روی اسلام در شبه جزیرهٔ عربستان را از بین برد.

قدرت سیاسی جوامع اسلامی که تا قبل از استعمار، بیش‌تر ریشه در مناسبات قومی و قبیله‌ای داشت، در دوران استعمار، از طریق سازش با دولت‌های غربی، با قدرت استعمارگران پیوند خورد و این مسئله سبب شد تا استبداد ایلی و قومی به صورت استبداد استعماری درآید.

در دورهٔ استعمار، دولت‌های استعماری غربی، بخش‌های مختلف جوامع اسلامی را تحت نفوذ و سلطهٔ سیاسی خود درآوردند و قدرت نظامی و صنعتی آنان، بیش‌تر رجالی سیاسی و دولتمردان جوامع اسلامی را مقهور خود ساخت. (علوم اجتماعی، فرهنگ جهانی، صفحه‌های ۲۶ و ۲۸)

۲۰۳-

(اعظم رهبری)

ارزش‌ها، هنجارها و رفتارهای جاهلی در عصر نبوی تا سال هشتم هجری، یعنی تا فتح مکه، در برابر اسلام مقاومت آشکار کرده بود و از آن پس، در پوشش نفاق خزیده بود. این ارزش‌ها در دوران خلافت، به تدریج اقتدار جامعهٔ اسلامی را در چارچوب مناسبات قبیله‌ای و عشیره‌ای، سازمان بخشید، اما عقاید و ارزش‌های جهانی اسلام، فارغ از عملکرد قدرت‌های سیاسی و با تلاش و کوشش عالمان مسلمان، از مرزهای جغرافیایی و سیاسی جوامع مختلف عبور کرد و بر قدرت‌های سیاسی که در این مناطق حضور داشتند، تأثیر گذاشت.

غلبهٔ قدرتهایی مانند سلجوقیان، خوارزمشاهیان، مغولان، عثمانی و ... که در چارچوب فرهنگ قومی و قبیله‌ای رفتار می‌کردند، مانع از آن می‌شد تا ظرفیت‌های فرهنگ اسلامی و ارزش‌های اجتماعی آن به‌طور کامل آشکار شود.

(علوم اجتماعی، فرهنگ جهانی، صفحه ۲۷)

۲۰۴-

(ارغوان عبدالملکی)

تفاوت راهبردی استبداد تاریخی قومی با استبداد استعماری در این است که استبداد قومی به رغم هویت غیر اسلامی خود به دلیل اینکه عقبه‌ای خارج از جغرافیای جهان اسلام نداشت از رویارویی مستقیم با حضور قوی و توانمند فرهنگ اسلامی دوری می‌گزید و تلاش می‌کرد با رعایت ظواهر اسلامی، پوشش دینی خود را حفظ کند، اما استبداد استعماری به دلیل این که در سایهٔ قدرت و سلطهٔ جهان غرب عمل می‌کند، در جهت گسترش نیازهای اقتصادی و فرهنگی جهان غرب، چاره‌ای جز حذف مظاهر فرهنگ اسلامی ندارد.

ناسیونالیسم به معنای ملی‌گرایی است. فرهنگ اسلامی، به دلیل قدرت و عمق معرفتی خود، گروه‌های مهاجم بیگانه را نیز درون خود، هضم و جذب می‌کرد و دست کم آنان را ناگزیر می‌ساخت تا برای استمرار و بقای خود از پوشش مفاهیم و ارزش‌های دینی استفاده کنند.

(علوم اجتماعی، فرهنگ جهانی، صفحه‌های ۲۷، ۲۸ و ۲۹)

۲۰۵-

(آزاده میرزایی)

بسیاری از نخبگان کشورهای اسلامی تا قبل از انقلاب اسلامی ایران، برای مقابله با سلطه استعمار، از مکاتب و روش‌های غربی نظیر ناسیونالیسم ملی‌گرای - یا مارکسیسم استفاده می‌کردند. این مکاتب علاوه بر این که وحدت امت اسلامی را مخدوش می‌ساختند، مورد حمایت مردمی که در دامان فرهنگ اسلام تربیت یافته بودند، نیز قرار نمی‌گرفتند.

(علوم اجتماعی، فرهنگ جهانی، صفحه ۳۹)

۲۰۶-

(آزیتا پیرقی)

روشنگری در دو سده هفدهم و هجدهم، بیش‌تر رویکردی عقل‌گرایانه و راسیونالیستی داشت.

در سده نوزدهم و بیستم، بیش‌تر صورت حس‌گرایانه و آمپریستی پیدا کرد و از پایان قرن بیستم با افول تجربه‌گرایی، اصل روشنگری و به دنبال آن، فرهنگ مدرن، گرفتار بحران معرفت‌شناختی شده است.

روشنگری با رویکرد دنیوی و این جهانی، هنگامی که با شناخت عقلی همراه باشد، به دلیل این که مرجعیت وحی را نمی‌پذیرد به دئیسم؛ یعنی دین بدون شریعت و بدون مذهب (لامذهبی) ختم می‌شود و هنگامی که به شناخت حسی و تجربی محدود شود، نوعی علم تجربی و دانش سکولار را پدید می‌آورد.

این نوع از علم، بدون آن که توان دآوری درباره ارزش‌ها و آرمان‌های انسانی را داشته باشد، به صورت دانش ابزار، در خدمت ارزش‌های دنیوی و این جهانی انسانی قرار می‌گیرد که خواسته‌ها و آرزوهای دنیوی او اصیل شمرده می‌شود.

(علوم اجتماعی، فرهنگ معاصر غرب، صفحه ۳۹)

۲۰۷-

(آزیتا پیرقی)

عبارات اول و دوم: اومانیزم

عبارت سوم: سکولاریسم

(علوم اجتماعی، فرهنگ معاصر غرب، صفحه‌های ۳۵، ۳۷ و ۳۸)

۲۰۸-

(اعظم مومنی)

رویکرد گرینشی جهان غرب به ابعاد معنوی و دینی جهان، سبب پیدایش و رشد برخی از نهضت‌های جدید دینی شده است که از آن با عنوان پروتستانتیسم یاد می‌شود. در فرهنگ معنوی و دینی، آبادی دنیا و این جهان، هدف مستقل نیست؛ بلکه خود وسیله‌ای است که در خدمت اهداف معنوی قرار می‌گیرد.

(علوم اجتماعی، فرهنگ معاصر غرب، صفحه ۳۵)

۲۰۹-

(قارچ از کشور ۹۲)

سکولاریسم، مهم‌ترین ویژگی هستی‌شناختی فرهنگ معاصر غرب و به معنای رویکرد دنیوی و این جهانی به هستی و جهان است.

روشنگری، ناظر به روش رویارویی با حقیقت و شناخت است و موانع شناخت حقیقت و راه رسیدن به آن را معرفی می‌کند.

دئیسم یعنی دین بدون شریعت و بدون مذهب (لامذهبی)

(علوم اجتماعی، فرهنگ معاصر غرب، صفحه‌های ۳۵ و ۳۹)

۲۱۰-

(آزیتا پیرقی)

تصویر مورد نظر، مربوط به اومانیزم است. اما توضیحات گزینه «۲» درباره فرهنگ معنوی و توحیدی است.

(علوم اجتماعی، فرهنگ معاصر غرب، صفحه ۳۶)

۲۱۱-

(لیلا مومنی)

هنگامی که انسان به بحران گمراهی گرفتار شود، علوم ابزاری او نه تنها مشکلی را حل نمی‌کنند، بلکه بر مشکلات او می‌افزایند. علوم انسانی به سبب این که راه استفاده از طبیعت و علوم طبیعی را نشان می‌دهند، نسبت به علوم طبیعی از اهمیت بیش‌تری برخوردارند.

(جامعه‌شناسی (۱)، علوم اجتماعی، صفحه‌های ۱۴ تا ۱۷)

۲۱۲-

(الهه فضری)

وونت با الگوپذیری از علوم طبیعی، نخستین آزمایشگاه روان‌شناسی را تأسیس کرد. اعتقاد او این بود که ذهن و رفتار انسان مانند مواد شیمیایی می‌تواند موضوع تحلیل تجربی قرار بگیرد.

(جامعه‌شناسی (۱)، علوم اجتماعی، صفحه ۳۱)

۲۱۳-

(کنکور سراسری ۹۳)

جامعه‌شناسی از پایان قرن نوزدهم با توجه به تفاوت موضوع خود، از علوم طبیعی فاصله گرفت و طی قرن بیستم با توجه به تفاوت «روش» خود به تدریج به روش‌های غیرتجربی نیز اهمیت داد.

(جامعه‌شناسی (۱)، علوم اجتماعی، صفحه‌های ۳۱ تا ۳۲)

۲۱۴-

(علی نوری)

موضوع علوم انسانی، کنش‌های انسانی و موضوع علوم اجتماعی، کنش‌های اجتماعی انسان است؛ بنابراین موضوع علوم انسانی عام‌تر از موضوع علوم اجتماعی است.

(جامعه‌شناسی (۱)، علوم اجتماعی، صفحه ۲۵)

۲۱۵-

(الهه فضری)

اقدام ملت برای انقلاب، نشان‌دهنده این است که انسان کنشگری فعال است و موجودی منفعل نیست.

نظام سلطنتی فرانسه حکایت از جهانی دارد که توسط گذشتگان پدید آمده است.

تغییر نظام سلطنتی بیانگر حرکت به سوی جهانی جدید است.

ایده‌های عصر روشنگری بیانگر گسترش معرفت، آگاهی و اراده‌ی نوین است.

(جامعه‌شناسی (۱)، جهان اجتماعی، صفحه ۶۵)

۲۱۶-

(الهه فضری)

جهان اجتماعی از بستر اعتبار و خواسته‌های آدمیان پدید می‌آید و این پدیده، با کنش و رفتار انسان تحقق پیدا می‌کند.

جهان اجتماعی از طریق مشارکت اجتماعی افراد پابرجا می‌ماند.

(جامعه‌شناسی (۱)، جهان اجتماعی، صفحه ۶۵)

فلسفه سال چهارم

۲۱۷-

(فاطمه رفیعی)

هر تغییری را که در زندگی اجتماعی رخ می‌دهد، نمی‌توان از نوع تغییر جهان اجتماعی دانست.

تفاوت‌هایی که مربوط به لایه‌های سطحی جهان اجتماعی باشد، از نوع تفاوت‌هایی است که در درون یک جهان واحد واقع می‌شود؛ اما تفاوت‌هایی که مربوط به لایه‌های عمیق جهان اجتماعی باشد و به عناصر ثابت و محوری آنها بازگردد، جزء تفاوت‌هایی است که یک جهان اجتماعی را به جهان اجتماعی دیگر تبدیل می‌کند.

تفاوت‌هایی که به ارزش‌های کلان، آرمان‌ها و اعتقادات اصلی باز می‌گردد، از نوع تفاوت‌های میان جهان‌های اجتماعی مختلف است و تفاوت‌هایی که به حوزه‌ی نمادها، هنجارها و مانند آن باز می‌گردد، تا زمانی که ناشی از تغییرات عمیق‌تر نباشد یا به تفاوت در لایه‌های عمیق‌تر منجر نشود، درون یک جهان اجتماعی واحد باقی خواهند ماند.

یک جهان اجتماعی واحد تحولات و صورت‌های مختلفی را در درون خود می‌پذیرد، اما هویت خود را حفظ می‌کند.

(جامعه‌شناسی (۱)، جهان اجتماعی، صفحه‌های ۵۹ و ۶۰)

۲۱۸-

(کنکور سراسری ۹۵)

تفاوت‌هایی که مربوط به لایه‌های سطحی جهان اجتماعی باشد، از نوع تفاوت‌هایی است که در درون یک جهان واحد واقع می‌شود؛ اما تفاوت‌هایی که مربوط به لایه‌های عمیق جهان اجتماعی باشد و به عناصر ثابت و محوری آن‌ها بازگردد، جزء تفاوت‌هایی است که یک جهان اجتماعی را به جهان اجتماعی دیگر تبدیل می‌کند.

تفاوت‌هایی که به ارزش‌های کلان، آرمان‌ها و اعتقادات اصلی باز می‌گردد، از نوع تفاوت‌های میان جهان‌های اجتماعی مختلف است و تفاوت‌هایی که به حوزه‌ی نمادها، هنجارها و مانند آن باز می‌گردد، تا زمانی که ناشی از تغییرات عمیق‌تر نباشد یا به تفاوت در لایه‌های عمیق‌تر منجر نشود، درون یک جهان اجتماعی واحد باقی خواهند ماند.

(جامعه‌شناسی (۱)، جهان اجتماعی، صفحه‌های ۵۹ و ۶۰)

۲۱۹-

(ارغوان عبدالملکی)

رشد فرهنگ: شناخت علمی با روشن کردن خطاهای شناخت عمومی، به تدریج به عرصه‌ی فهم عرفی و عمومی وارد می‌شود و از خطاهای شناخت عمومی کم می‌کند، به میزانی که نتایج شناخت علمی موجب جذب شناخت عمومی شود، فرهنگ عمومی از خرافات و باورهای غلط، دور می‌شود.

طرح پرسش: شناخت عمومی به تناسب مسائل و مشکلاتی که با آن مواجه می‌شود، برای شناخت علمی، پرسش و مسئله به وجود می‌آورد. وقتی در یک جامعه مسئله‌ی خاصی مطرح می‌شود، زمینه‌ی رشد علمی نسبت به آن مسئله به وجود می‌آید.

حمایت: شناخت عمومی به تناسب عقاید و ارزش‌هایی که در آن وجود دارد، ممکن است بخشی از شناخت علمی یا همه‌ی آن را مورد حمایت قرار دهد؛ در این صورت، شناخت عمومی نیز به نوبه‌ی خود از ثمرات و آثار شناخت علمی بهره می‌برد.

(جامعه‌شناسی (۱)، شناخت اجتماعی، صفحه‌های ۸۰ و ۸۱)

۲۲۰-

(لیلا مهربی)

شناخت عمومی به تناسب مسائل و مشکلاتی که با آن مواجه می‌شود، برای شناخت علمی پرسش و مسئله به وجود می‌آورد.

(جامعه‌شناسی (۱)، شناخت اجتماعی، صفحه‌های ۸۰ و ۸۱)

۲۲۱-

(پارسا فیلی)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی «۱»: روابط بعد از وجود، قائم به وجود دو طرف است.
گزینه‌ی «۲»: در رابطه جاذبه، رابطه اتکا و ... ابتدا باید دو طرف باشند تا رابطه برقرار شود؛ بنابراین این گزینه نیز مربوط به روابط بعد از وجود است.
گزینه‌ی «۳»: آنچه علت از معلول طلب می‌کند هستی‌یابی است.
نکته: معلول قبل از وجود، موجود نیست که طلبی از علتش داشته باشد چون به واسطه‌ی علت است که هستی می‌یابد.

(فلسفه سال چهارم، کلمت مشاء، صفحه ۳۳)

۲۲۲-

(فرهاد علی‌نژاد)

متکلمان می‌گویند اگر چیزی حادث نباشد و قدیم باشد، به خالق و علت نیازمند نیست. پس اگر غیر از ذات حق، اشیای دیگری هم قدیم باشند، آن‌ها هم مانند ذات حق واجب‌الوجود خواهند بود. از طرف دیگر براهین واحد بودن واجب‌الوجود، اجازه نمی‌دهند وجود ماسوی را واجب بدانیم. پس بیش از یک قدیم وجود ندارد و هرچه غیر از اوست، حادث و در نتیجه معلول است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی «۱»: این مسئله در آرای حکمای یونان مشاهده نمی‌شود.
گزینه‌ی «۲»: نظریه‌ی حدوث از جانب متکلمان مطرح شده است.
گزینه‌ی «۳»: حکما، نظر متکلمان را در این باره قانع کننده نمی‌دانند.

(فلسفه سال چهارم، کلمت مشاء، صفحه ۳۵)

۲۲۳-

(طنین زاهدی‌کیا)

علت، آنگاه که وجوددهنده و هستی‌بخش است علت تامه است و علت تامه شرط لازم و کافی برای تحقق معلول است.
هرگاه علت ناقصه موجود نباشد، حتماً معلول نیز وجود پیدا نخواهد کرد.

(فلسفه سال چهارم، کلمت مشاء، صفحه ۳۷)

۲۲۴-

(موسی اکبری)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی «۱»: این اصل بیان می‌کند از هر علت خاص معلول خاصی پدید می‌آید نه آنکه علت همه‌ی معلول‌ها یکی است.
گزینه‌ی «۲»: اصل علیت نشان‌دهنده‌ی پیوستگی بین موجودات است.
گزینه‌ی «۳»: اصل سنخیت و علیت لازم و ملزوم یکدیگرند و جدای از هم نمی‌باشند؛ چرا که تصور هیچ رابطه‌ای بدون نظم امکان‌پذیر نیست.

(فلسفه سال چهارم، کلمت مشاء، صفحه‌های ۴۱ و ۴۲)

۲۲۵-

(فارج از کشور ۹۲)

دور در هر حال مستلزم تناقض و ممتنع‌الوقوع است؛ زیرا در تحلیل عقلی به تقدم شیء بر نفس خویش می‌انجامد؛ یعنی یک موجود هم علت خودش باشد و هم معلول خود و این غیرممکن است.

توجه: طراح سؤال کنکور علت‌نهایی را خواسته بنابراین به نظر می‌رسد گزینه‌ی «۳» صحیح‌تر از دیگر گزینه‌ها است.

(فلسفه سال چهارم، کلمت مشاء، صفحه ۴۴)

(عمید مهرثی)

۲۳۳-

«حساس» فصل حیوان است. (حد ناقص: جنس بعید + فصل)
«جوهر» جنس بعید گیاه است. (رسم ناقص: جنس بعید + عرض خاص)
(منطق، تعریف، صفة ۲۷)

(عمید مهرثی)

۲۳۴-

قضیه منفصل حقیقی قضیه‌ای است که در آن، هم درست بودن دو طرف
قضیه محال است و هم غلط بودن آن‌ها. مانند آن‌ها که اگر چیزی محسوس
باشد، معقول نیست و اگر محسوس نباشد، معقول است.

(منطق، استرلال، صفة ۴۰)

(موسی اکبری)

۲۳۵-

اگر موضوع قضیه، شخص یا چیز یا مجموعه معینی نباشد و شامل افراد
معینی نباشد و شامل افراد و چیزهای متعدد شود به آن قضیه «محصوره»
می‌گویند. مانند: هیچ انسانی ظلم را دوست ندارد.

در سایر گزینه‌ها: «کندی»، «این درخت کهن» و «مدارس ابتدایی شهر
تهران» به ترتیب شخص معین، چیز معین، مجموعه معین می‌باشند.

(منطق، استرلال، صفة‌های ۳۶ و ۳۷)

(موسی اکبری)

۲۳۶-

مقدم مستلزم تالی است و در این بیت مصراع اول مقدم محسوب می‌شود
چرا که با معنای «گر» آغاز شده است.

(منطق، استرلال، صفة ۳۹)

(قارچ از کشور ۹۷)

۲۳۷-

علیت به این خاطر که به اصل هستی و وجود موجودات برمی‌گردد یکی از
مسائل فلسفه اولی است.

(فلسفه، معنا و قلمرو فلسفه، صفة‌های ۱۷ و ۱۸)

(کنکور سراسری ۹۱)

۲۳۸-

از سرزمین یونان به‌عنوان «مهد تفکر فلسفی» یاد می‌شود؛ یعنی جایی که
فلسفه در آن جا رسمیت یافت و «زبان رمز و افسانه در تفسیر جهان جای
خود را به زبان تعقل داد و نخستین مجموعه‌ها یا قطعه‌هایی که به زبان
فلسفی نگاشته شده‌اند» از یونان باستان به یادگار مانده است اما آن‌چه
بیش از هر چیز اندیشمندان نخستین را به خود مشغول می‌داشت،
«دگرگونی‌هایی بود که پیوسته در جهان طبیعت رخ می‌داد».

(فلسفه، نخستین فلاسفه بزرگ، صفة ۲۲)

(موسی اکبری)

۲۳۹-

نظر گرگیاس نقطه مقابل نظر پروتاگوراس است چرا که پروتاگوراس به
حقیقت با جنبه شخصی قائل است، اما گرگیاس وجود حقیقت را به کلی
نفی می‌کند.

(فلسفه، نخستین فلاسفه بزرگ، صفة‌های ۲۴ و ۲۵)

(فرهار علی نژاد)

۲۴۰-

شباهت سقراط و پیامبران در روش او بود؛ به این صورت که او از خود هیچ
نوشته‌ای به یادگار نگذاشت بلکه با سخنان خود، با رفتار و منش اخلاقی
خود و با بزرگواری و کرامت روحی خود به ترویج فلسفه پرداخت و زندگی او
آینه تفکر معنوی او بود.

(فلسفه، نخستین فلاسفه بزرگ، صفة ۲۶)

(فرهار علی نژاد)

۲۲۶-

اگر زنجیره موجود شود، به ناچار باید موجودی که خود معلول دیگری نباشد
(یعنی وجود نامشروط داشته باشد)، در رأس آن قرار گیرد. بنابراین، یک
زنجیره علل و معلول‌ها قطعاً باید به یک علت‌العلل ختم شود که در این
صورت نامتناهی نخواهد بود.

(فلسفه سال چهارم، کلمات مشاء، صفة‌های ۴۳ و ۴۴)

(عمید مهرثی)

۲۲۷-

زنجیره ممکنات اگر به یک واجب‌الوجود منتهی نشود، تحقق و وجود پیدا
نمی‌کند؛ زیرا این زنجیره به خودی خود وجوب و ضرورت ندارد و تا چیزی
ضرورت پیدا نکند، وجود پیدا نخواهد کرد.

(فلسفه سال چهارم، کلمات مشاء، صفة‌های ۴۵ و ۴۶)

(عمید مهرثی)

۲۲۸-

اگر علت تامه موجود باشد، معلول ضرورتاً موجود خواهد شد. پس ناچار علت
تامه هر معلول به معلول خودش ابتدا ضرورت می‌بخشد و معلول آن در پی
این ضرورت به وجود می‌آید. در مثال ذکر شده نیز علت تامه به دلیل فقدان
یکی از عناصر علت ناقصه موجود نبوده و در نتیجه ضرورتی نیز در کار
نخواهد بود.

(فلسفه سال چهارم، کلمات مشاء، صفة‌های ۴۰ و ۴۱)

(فاطمه شومیری)

۲۲۹-

این بیت بیانگر وساطت عقول در جهان‌شناسی مشایی است. علل و عوامل
طبیعی تأثیرات خود را از قوای مجردی دریافت می‌کنند که در «عالم ماوراء
طبیعت» قرار دارند.

(فلسفه سال چهارم، کلمات مشاء، صفة‌های ۵۲ و ۵۳)

(موسی اکبری)

۲۳۰-

- اصل علیت ارتباط بین پدیده‌ها را به ما نشان می‌دهد.
- اصل سنخیت نشان می‌دهد که نظم بر روابط علی و معلولی حاکم است.
- این‌که طبیعت در شرایط مشابه یکسان عمل می‌کند نشانی از اصل
سنخیت می‌باشد.

(فلسفه سال چهارم، کلمات مشاء، صفة ۵)

منطق و فلسفه سال سوم

(موسی اکبری)

۲۳۱-

- نطق اشاره به تعقل و تفکر دارد که در سخن گفتن تجلی پیدا می‌کند.
- منطق قواعد حاکم بر دنیای تفکر یا طرز کار طبیعی ذهن می‌باشد.
- توجه: تشریح طرز کار ذهن اشاره به «علم منطق» دارد.

(منطق، تعریف، صفة‌های ۱ تا ۳)

(موسی اکبری)

۲۳۲-

الف) مربوط به مفاهیم عرضی است.
ب) مربوط به هیچ‌کدام نمی‌باشد؛ زیرا ذات علت دارد و علت ذاتی نیز همان
علت ذات است.

پ) هم مفاهیم ذاتی و هم ذات، مقدم بر عرضیات درک می‌شوند.

ت) ذاتی همواره با ذات همراهی می‌کند.

(منطق، تعریف، صفة‌های ۱۶ تا ۱۸)

روان شناسی

۲۴۱-

(ممدابراهیم مازنی)

نظریه فروید (روان کاوی) به شدت جبرگراست، هم چنین رویکرد رفتاری (رفتارگرایی) نیز علاوه بر مکانیستی بودن، جبرگرایانه است. رویکرد روان کاوی بر اساس مدل های زیستی ارائه شده است که نقش اراده آزاد و نقش عوامل محیطی را بیش از حد ناچیز و ناممکن شمرده است، اما پیش فرض رویکرد رفتاری این است که تمام رفتارهای ما اکتسابی است و تجربه و تعامل با محیط، همان چیزی است که ما را می سازد.

(روان شناسی، کلیات، صفحه های ۱۲ و ۱۳)

۲۴۲-

(مهران افشاری)

روان شناسان از طریق مدارک و شواهد تحقیقی که مبتنی بر تحقیق تجربی باشد، نظرات خود را معرفی می نمایند و این همان چیزی است که راه و روش روان شناسی علمی را از روان شناسی غیر علمی مجزا می سازد.

تشریح گزینه های دیگر:

گزینه «۱»: مفهوم «تعریف عملیاتی» است.

گزینه «۲»: این عبارت، در تعریف علم روان شناسی ذکر شده است.

گزینه «۴»: مفهوم «فرضیه» در روش قیاس است.

(روان شناسی، کلیات، صفحه های ۱۹ و ۲۰)

۲۴۳-

(رویا رحمانی)

فراگیری ارزش های اخلاقی از مربیان و معلمان: رشد هیجانی و اجتماعی توانایی یادگیری زبان دوم: رشد شناختی

توانایی کودکان دبستانی در انجام هرگونه مهارت حرکتی: رشد جسمانی

(روان شناسی، رشد، صفحه های ۳۸ تا ۵۱)

۲۴۴-

(موسا عفتی)

هدف اصلی در تحقیقات بنیادی، گسترش افزایش و دانش ما در پدیده مورد نظر می باشد. اما موارد گزینه های «۱ تا ۳» همگی در پی استفاده عملی از یافته های روان شناسی در زندگی روزمره هستند که مربوط به تحقیقات کاربردی می باشد.

(روان شناسی، کلیات، صفحه ۲۴)

۲۴۵-

(مریم احمدی)

از یافته های به دست آمده از روش مشاهده طبیعی نمی توان رابطه علت و معلولی را استخراج کرد.

موارد بیان شده در سایر گزینه ها به ترتیب مربوط به رویکردهای «زیست شناختی، روان کاوی و رفتاری» هستند.

(روان شناسی، کلیات، صفحه های ۱۰ تا ۱۳، ۲۳ و ۲۴)

۲۴۶-

(کنکور سراسری ۹۰)

از ۱۱ سالگی به بعد، کودک به نوجوان تبدیل شده و قادر است که بر روی عملیات شناختی خود فکر کند؛ یعنی می تواند درباره تفکر خود فکر کند. نوجوان در این دوره وارد تفکر انتزاعی می شود.

نوجوان در این مرحله به مفهوم عدالت فکر می کند و از سویی دیگر، قادر است در خصوص ضرورت وجود عدالت نیز به تفکر بپردازد.

(روان شناسی، رشد، صفحه های ۳۸ و ۳۹)

۲۴۷-

(ممدابراهیم مازنی)

مطابق با نظر پیازه، در دوره عملیات ذهنی یا صوری، نوجوان وارد تفکر انتزاعی می شود و این مرحله با بحران هویت در مقابل بی هویتی (۱۲ تا ۲۰ سالگی) در نظریه اریکسون هم پوشانی دارد.

(روان شناسی، رشد، صفحه های ۳۹ و ۴۰)

۲۴۸-

(زهررا نعمتی)

پاسخ به سؤال اول نیازمند استفاده از قسمت راست مغز (مرکز یادگیری و تفکر فضایی) است؛ لذا حرکت چشمان به سمت چپ، نشانه این است که پیام های رسیده را به سمت راست مغز می برد. برعکس، در مورد سؤال دوم که نیازمند استفاده از سمت چپ مغز (مرکز یادگیری و تفکر کلامی) است، چشمان فرد پاسخ گو به سمت راست حرکت می کند؛ یعنی پیام رسیده را به سمت چپ مغز می برد.

(روان شناسی، کلیات، صفحه ۱۱)

۲۴۹-

(بهاره آبروی)

یکی از ویژگی های رشد شناختی دوره کودکی دوم، افزایش سرعت و ظرفیت پردازش اطلاعات است که در نتیجه آن، کودکان هم سریع تر فکر می کنند و هم از ظرفیت بیش تری برای فکر کردن برخوردارند.

(روان شناسی، رشد، صفحه های ۴۵ تا ۵۰)

۲۵۰-

(مریم احمدی)

گزینه «۳» عموماً رفتاری است که در دوره کودکی دوم زیاد اتفاق می افتد. کودکان در دوره کودکی اول، نسبتاً مستقل رفتار می کنند و می توان به آن ها اعتماد کرد که خیلی از کارها را خودشان انجام دهند. در این دوره شمارش اعداد و فهم اصول اساسی در اعداد، شروع می شود ولی ممکن است حین شمارش برخی از اعداد را حذف کند و یا یک عدد را بیش از یک بار بشمارد. کودک در این دوره در حرکات ظریف تر مانند بستن بند کفش و استفاده از مداد، از پختگی کامل برخوردار نیست.

(روان شناسی، رشد، صفحه های ۴۵، ۴۶، ۴۷ و ۵۱)